JAVA-BODE.

…UWS-, HANDELS- EN ADVERTENTIE-BLAD VOOR NEDERLANDSCH-INDIE.

…°. 1858. **Woensdag, 13 October.** N°. 82.

HOOFD-BUREAU: Te **Batavia** bij H. M. VAN DORP; te **Samarang** bij DE GROOT, KOLFF & Co. en G. C. T. VAN DORP; te **Soerabaija** bij E. FUHRI & Co. en voor **Nederland** bij J. NOORDENDORP, Pijpenmarkt te **Amsterdam.**

… der half jaar voor *Batavia*..................... ƒ 12,50.
„ „ „ „ *Java*..................... „ 15,—.
„ „ „ „ *Buitenbezittingen*......... „ 17,50.
„ „ „ „ *Nederland*.................. „ 22,50.
…taling geschiedt vooruit. — Brieven ***franco.***

De JAVA-BODE verschijnt op Woensdag en Zaturdag van elke week, voor posttijd.

De prijs der **Advertentiën** is **50** cents voor de Vijf woorde
Bij eerste of meerdere herhaling **25** „ „ „ „ „
Behalve het Zegel voor den Lande.

Bij deze Courant behoort een
BIJVOEGSEL.

IN NAAM DES KONINGS!

…OUVERNEUR-GENERAAL VAN NEDERLANDSCH-INDIE,

… Den Raad van Nederlandsch-Indie gehoord;

…*Allen, die deze zullen zien of hooren lezen*, Salut!
doet te weten:

…Hij, wenschende uitvoering te geven aan het Koninklijk …van 23 Julij 1858, no. 55, (Indisch staatsblad no. 117); …de op de artikelen 20, 29, 31 en 33 van het reglement …beleid der regering van *Nederlandsch-Indie*.

… goedgevonden en verstaan:

…donnancie van 8 April 1858, (staatsblad no. 46), van toe- …te verklaren voor de afdeeling *Patjitan*

…dat niemand hiervan onwetendheid voorwende, zal deze …staatsblad van *Nederlandsch-Indië* geplaatst en voor zooveel …, in de inlandsche en Chinesche talen aangeplakt wórden. … en beveelt voorts, dat alle hooge en lage collegien en …aren, officieren en justicieren, ieder voor zooveel hem aan- …n de stipte naleving dezer de hand zullen houden, zonder …ing of aanziens des persoons.

…n te *Buitenzorg* den 9den October 1858.

CHS. F. PAHUD.
De Algemeene Secretaris,
A. LOUDON.

…atsblad No. 118.)

…beschikking van zijne Excellentie den Minister van staat, … van kolonien, van den 12den Junij 1858, letter A, no. 7, … den Oost-Indischen ambtenaar met verlof in Nederland, …C. *van der Mark*, laatstelijk derde commies op het residentie … te Tjiandjoer (Preanger Regentschappen), verleend eene …verlenging voor den tijd van *zes* maanden.

Civiel Departement.

Verleend:

…sierig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den hoofd- …mmies bij de directie der burgerlijke openbare werken *D.* …*s Lutjens.*

Ontslagen:

… verzoek, eervol, uit 's landsdienst, de gewezen klerk bij …n suikerpakhuizen te Pasaroean *A. van der Hoeven.*

Ontheven:

… verzoek, eervol, van de waarneming der functien van re- …ent van Soeracarta, de generaal- majoor titulair *H. F.* *Buschkens*, met bepaling dat hij weder in het genot zal tre- …den van pensioen.

Benoemd:

…sident van Soeracarta, de resident van Pecalongan *F. N.* *Nieuwenhuijzen.*

…recteur van 's lands drukkerij, de ambtenaar op wachtgeld …*E. de Meijier.*

…ommies, belast met de administratie van 's lands kas, grif- …er van den landraad en vendumeester in de assistent-residentie …Krawang, de commies op het residentickantoor te Banjoemaas, *…F. H. Meeng.*

…J DE KWEEKSCHOOL TOT OPLEIDING VAN INLANDSCHE ONDERWIJZERS TE SOERACARTA.

…derden onderwijzer, de hulponderwijzer *F. W. Winter.*

…onderwijzer in het regtlijnig teekenen en de kaarteering, de …teekenaar van den waterstaat op wachtgeld *J. C. Lavalette*, …thans die functien waarnemende.

…HET ROOMSCH KATHOLYK WEESHUISBESTUUR TE SAMARANG.

…President, het lid *P. den Ouden.*
…Thesaurier, het lid *M. van Weddingen.*
…Secretaris, het lid *C. de Burlet.*

Gesteld:

…beschikking van den gouverneur van *Celebes en onderhoorigheden*, de geëmploijeerde ter algemeene secretarie *M. J. Gaijmans.*

Tijdelijk Opgedragen:

De redactie der Javasche Courant, aan *F. J. H. van Deinse*, hoofdcommies bij de directie der producten en civiele magazijnen.

Goedgekeurd:

dat door den Gouverneur van Celebes en onderhoorigheden

Zijn geschorst:

In hunne betrekkingen, de gezaghebber te *Saleijer G. A. van Kesteren* en de tolk en klerk ter zelfder plaatse *P. A. B. Steijns.*

Tijdelijk is opgedragen:

De waarneming der functien van gezaghebber te *Saleijer* aan den controleur *A. H. Swaving.*

Tijdelijk is belast:

Met de waarneming der functien van tolk en klerk te *Saleijer* J. C. *Baijman*, burger aldaar.

Dat door den landraad te Grissee

is benoemd:

Tot buitengewoon substituut-griffier bij dien raad, buiten bezwaar van den lande, *C. L. Brodhaag.*

Militair Departement.

Ontheven:

Op zijn verzoek, eervol, van de waarneming der betrekking van magazijnmeester van het afdeelings-kleedingmagazijn te *Weltevreden*, de gepensioneerde kapitein der infanterie *L. P. van Mourik.*

Benoemd:

Tot magazijnmeester van het afdeelings-kleedingmagazijn te *Weltevreden* (militair ambtenaar der tweede klasse), de militaire ambtenaar der derde klasse L. *Tiesselinck*, thans eerste commies bij het groot militair hospitaal te Samarang.

Tot eersten commies bij het groot militair hospitaal te Samarang, (militair ambtenaar der derde klasse), de militaire ambtenaar der derde klasse *F.* L. *Ledebur*, thans spijsverzorger bij dat hospitaal.

Belast:

Met de waarneming der betrekking van magazijnmeester, tevens tweeden commies bij het groot militaire hospitaal te Willem I, (militair ambtenaar der derde klasse), de adjudant-onderofficier van het garnizoens-bataillon in de tweede militaire afdeeling op Java, *J. L. de Leeuw*, thans fungerend betaalmeester bij het garnizoen te Tjilatjap, met bepaling dat hij bij het leger zal worden gevoerd voor memorie.

Overgeplaatst:

Als waarnemenden spijsverzorger bij het groot militair hospitaal te Samarang, de waarnemende magazijnmeester, tevens tweede commies bij het groot militair hospitaal te Willem I *E.* M. *Coelen.*

ADVERTENTIEN.

Postkantoor.
Landmail van October.

De directeur der posterijen te Batavia herinnert bij deze belanghebbenden, dat de 1ste mail-stoomer in October, den 10den zullende vertrekken, de brievenpakketten daarmede te verzenden, bij het postkantoor te Weltevreden zullen worden gesloten op Zaturdag den 9den October aanstaande:

a. des avonds te 8 uren voor Europa, Britsch-Indië, China enz., enz.
b. des middags ten 1 ure, die voor Banca, Palembang, Billiton en Riouw.

De directeur der producten en civiele magazijnen maakt bij deze bekend, dat door den resident van Soerabaija, op Dingsdag den 16den November aanstaande, des voormiddags te 10 uren, overeenkomstig het reglement op het houden van uitbestedingen (staatsblad 1829 no. 67), in het openbaar zal worden uitbesteed de chartering van een of meer vaartuigen voor den overvoer van gouvernements houtwerken van Rembang naar Macasser.

Met referte aan de advertentie in dd. 6 October jl., geplaatst in de javasche courant van den 9den daaraanvolgende no. 81, maakt de directeur der producten en civiele magazijnen bekend, dat de daarbij bedoelde uitbesteding zal plaats hebben op Zaturdag den 30sten October aanstaande, in stede van op Dingsdag den 26sten October a. s.

De assistent-resident voor de policie der stad en voorsteden van Batavia brengt bij deze ter kennisse van belanghebbenden, dat op zijn verzoek eervol als wijkmeester der 15 wijk de heer *J. G. Chambon* ontslagen en in diens plaats als zoodanig benoemd is de heer *G. Warnar.*

De resident der Preanger-Regentschappen, krachtens daartoe bekomene magtiging van den directeur der producten en civiele magazijnen, ingevolge 's gouvernements besluit dd. 29 September 1858 no. 7, maakt bij deze bekend, dat op het residentiekantoor te Tjiandjoer, op Zaturdag den zesden november des jaars een duizend acht-honderd-acht-en-vijftig, in het openbaar zal worden uitbesteed:

De vervoer van koffij uit het koffijpakhuis te Singaparna en ui het doorvoerpakhuis aldaar naar de pakhuizen te Bandjar, en de opvoer van zout voor de pakhuizen te Garoet en Singaparna over Bandjar naar Singaparna, gedurende de jaren 1859 tot en met 1863.

VENDUTIEN.

Op Donderdag, den 14den October, wegens vertrek, voor het woonhuis van den heer *Simons*, Gang-Patjenongan, door *van Slooten Morgan* & *Co.*

Op Vrijdag den 15den October, voor het commissiehuis van gebrs. *Roselje* & Co.

Op Zaturdag, den 16den October, voor het woonhuis van den heer *Leendert Miero Meijer*, op Solitude, aan den weg naar Meester- Cornelis, door den deurwaarder *J. A. C. Helder.*

Op Maandag, den 18den October, voor de woning van den inl. *Mochamat Djen Djapar*, op kampong Miskien, (Pagerman).

Op Dingsdag, den 19den October, voor het commissiehuis van *van Slooten, Morgan* & *Co.*

Oproeping van Crediteuren.

In de *Javasche Courant* van heden worden opgeroepen de debiteuren en crediteuren in de navolgende boedels:

Door de weeskamer te Soerabaija, van faillissement van den chinees *Kwakanghan.*

Door de agenten der Soerabaijasche weeskamer te Sumanap, van wijlen den Moor *Ibramsap.*

Door den testamentairen executeur te Ambal, (residentie Bagelen), van wijlen mevrouw de weduwe *F. G. Schultze* geboren *Thierens.*

Aangekomen Vreemdelingen.

van den 9 tot en met den 12 October 1858.

HOTEL DES INDES. L. Wentholl en Echtg., van Samarang. C. J. D. Wolterbeek Muller, van Onrust. — G. David, van Melbourne. — H. Hayenius, van Onrust.—G. D. Wijnhuis, van de Reede. — P. J. M. Huijzers, echtgen. en 4 kinderen, van Lampongs. — J. Roell, van Onrust. — C. F. Gachet, van Soerabaija. — R. Visser, van Sunderland.

MARINE HOTEL. P. F. A. Antisch, van Amsterdam. — F. von Spingler, van de Reede. — Boon, van Idem. — F. Meester, van Amoy. — E. Portskoke, van Rotterdam. — J. van der Linden, van Amsterdam. — L. Luteyn, van Singapore. — A. van der Tak, van Rotterdam. — L. J. Smeets, — van Idem. — C. Tausent, van Batavia. — A. Gluzener Jhr., van Rotterdam. — O. Hazewinckel, van Idem — P. Flens Jhr., van Panaroekan.— H. P. Canijt, van Amsterdam

HOTEL DER NEDERLANDEN. J. G. de Roever, van Cheribon. — Mr. A. des Amorie van der Hoeven, van Batavia. — J. Kroon, van Pamanoekon. — Jonge Jufvrouwen Kroon, van Idem. — Engelenburg, van Ommelanden. — J. Harten, van Nederland. — A. G. Muller, van Cheribon. — D. Grevelink, van Singapore.

JAVA HOTEL. E. H. Pfeiffer, van Rotterdam. — A. H. van der Waal, van Idem. — H. Schröder Visser, van Idem. — W. H. Dunlap, van Idem.

HOTEL WILLEM II. Gildemeister, van Batavia. — P. Huidekoper, van Singapore. — E. F. Surie, van Amsterdam. — Huijsers en familie, van Serang.

Vertrekkende Personen.

H. D. van Gennep. — F. W. Sijthoff en familie. — Louis Kniffler.

…misdaad der ouders zal bezocht worden aan …de kinderen tot in het derde en vierde lid!

EENE GESCHIEDKUNDIGE NOVELLE. (*vervolg.*)

…t boetedoening voor dit misdrijf, is *Franciscus* …*illac* veroordeeld en wordt alsnog veroordeeld bij …, als volgt: hij zal kerkelijk boete doen aan de …ingangen der kerken van Parijs; hij zal op een …wagen daarheen worden gebragt; hij zal daar, alleen …een hemd bekleed, en met een brandenden fakkel …2 pond in de hand, bekennen en belijden, dat hij, …eene nooit te verzoenen, zondige en verraderlijke …, voorzegden allergoddeloossten, afschuwelijksten …vloekwaardigsten moord heeft begaan en den genoem- …godzaligen koning met twee messteken in het lijf …od, hij zal bekennen en belijden, dat hij over die …selijke daad berouw en wroeging gevoelt, en God, … koning en het geregt om vergeving bidt. Van … zal hij naar de strafplaats *La Grève* worden ge- …t, om daar op het schavot met gloeijende tangen …de borsten, armen, lendenen en beenen te worden …epen; hierna zal zijne regterhand, in welke hij het … heeft gehouden, waarmede hij voorzegden moord …g, geschroeid en met zwavelvuur tot aan den pols …den afgebrand; vervolgens zullen de plaatsen, waar … met gloeijende tangen is genepen, worden begoten …gesmolten lood, kokende olie, brandende hars, pik en gesmolten zwavel. Wanneer dit alzoo is geschied, zal zijn ligchaam door vier paarden van elkander worden gescheurd, de ledematen en het ligchaam tot asch verbrand en daarna in de lucht rond gestrooid.

Het parlement heeft geoordeeld en oordeelt alsnog, dat al zijne goederen en eigendommen zijn verbeurd verklaard en vervallen aan het koninklijk domein. Wijders beveelt en verordent het parlement, dat het huis, waarin hij werd geboren, zal worden omvergehaald, zonder dat immer weder een gebouw op die plaats zal mogen worden opgerigt. De tegenwoordige eigenaar van het huis zal echter voor zijn verlies schadeloos worden gesteld.

Het parlement heeft bevolen en beveelt alsnog, dat 4 dagen, nadat dit vonnis onder trompetgeschal en in het openbaar te *Angoulême* zal zijn bekend gemaakt, zijn vader en zijne moeder uit gezegde stad en uit het rijk zullen verbannen worden, met het gebod, om nimmer terug te keeren, op straffe van zonder verder proces opgehangen of geradbraakt te worden.

Het parlement heeft verboden en verbiedt alsnog aan zijne broeders, zusters en overige bloedverwanten, mitsgaders aan alle andere personen, voortaan den naam van *Ravaillac* te voeren en gelast hun, op straffe des doods, een anderen naam aan te nemen.

Het parlement heeft bevolen en beveelt alsnog aan den procureur-generaal des konings en diens plaatsvervanger, dit vonnis te doen verkondigen en te doen voltrekken.

Ten slotte heeft het parlement bevolen en beveelt alsnog, dat *Ravaillac*, voor zijne teregtstelling nog eens de folteringen zullen worden aangedaan, opdat hij tot bekentenis mogę komen van zijne medeplįgtigen en medemisdadigers [1].

Het raadelsachtig wezen.

Eene donkere gestalte sloop, stil als eene schaduw, door de galerijen en zalen van het koninklijk slot; waar zij naderde werden zachtkens de deuren voor haar geopend en even zachtkens weder achter haar gesloten. Vaak traden haar schildwachten of hofbeambten in den weg, maar zoodra zij de hand ophief en een zeker teeken gaf, zonken lansen en zwaarden, en zij zette onverhinderd haar togt voort.

Wordt vervolgd).

---

[1]) Geschiedkundig.

Advertentiën.

Getrouwd:
Jonkheer PAULUS ANNE VAN BERESTEIJN,
met
ELDINE ALDEGONDE GAIJMANS.
BATAVIA, 6 October 1858. (2956

Gehuwd:
E. H. W. UBBENS,
en
W. A. E. P. J. VERSTEGE.
WILLEM 1, 30 *September* 1858. (2867

Bevallen van eene DOCHTER, *M. Woesthoff* geboren *Muller.*
RIOUW, 3 *September* 1858. (2949)

Bevallen van een' ZOON, *W. J. H. L. Fraissinet*, geb. *Hancke.*
POERWOREDJO, 29 *September* 1858. (2972)

Bevallen van een' ZOON, *A. C. C. Knaud*, geboren *Fisser.*
BATAVIA. 6 *October* 1858. (2940)

Heden overleed tot mijne droefheid, mijne geliefde Echtgenoote, *Anna Maria Christina Goesdorp.*
J. C. MULLER.
SAMARANG, 1 *October* 1858. (2971)

Gelukkig bevallen van eenen ZOON, *C. F. G. Brassinga*, *Bruijninga.*
Eenige kennisgave.
BATAVIA, 9 October 1858. (3015)

Op den 3den October jl., overleed na een kortstondig lijden, mijn geliefde echtgenoot *J. P. F. Sijthoff*, in leven Posthouder te Tanara, diep betreurd door mij en mijne zes kinderen en verdere familie betrekkingen.
Wed. J. H. SIJTHOFF.
geboren *Meijer.*
BATAVIA, den 9de *October* 1858. (2953

Heden overleed tot onze diepe droefheid, in den ouderdom van bijna 70 jaren, onze geliefde vader en behuwdvader *William Dennison*, ridder van de orde van de Ned. Leeuw.
Uit aller naam,
W. F. M. DENNISON.
SINDANG LAUT (*Cheribon*) 2 *October* 1858. (2975)

VENDUTIE

Donderdag 14 October 1858,
wegens vertrek,
voor het woonhuis van den heer Simons, *in den Gang-Patjenongan door*

VAN SLOOTEN, MORGAN & CO.,

van eenen netten inboedel bestaande uit: Spiegels, Schilderijen, Hang- en Tafel-lampen, Stoelen, Banken, Kasten, Ledikanten, Tafels, Zilver-, Glas- en Aardewerk, Martevanen, Wagens, 4 spannen goedgedresseerde wagenpaarden, Tuigen, Bendies. etc.

(2957)

Vendutie

Op Vrijdag, den 15den October 1858,
voor het Commissiehuis van
Gebrs. ROSELJE & Co.,

van **Kramerijen**, Aardewerk, **Manufacturen**, Koek, **Parfumerien**, Porceleinen Vazen, do: **Tafel-Serviesen**, Regenmantels, **Reiszakken**,
voorts:
een factuurtje **fraai Fleetwerk**, bestaande uit Lepels en Vorken, Olie- en Azijn-, Likeur- en Zuurstellen, Botervlootjes, Broodmanden, Bladen, Bloemvazen, etc., etc.

alsmede voor Rekening van belanghebbenden:
eene partij **gave Provisiën**, aangebragt van ***Amsterdam***, per **Doggersbank**, kapt. ***J. P. Kerkhoven***, en bestaande uit Groentens, Wild, Vleeschen en Zuren, welke bij geassorteerde kavelingen zullen worden verkocht. 2960

Op de Vendutie

van Vrijdag 15 dezer,
zal mede worden verkocht:

Engelsche **Tuigen** met **Pleet** gemonteerd voor **Bendie** en **Vierspan.**
150 Riem Propatria **Papier**.
Eenige gouden **Parures** en gouden horologie **Haken.**
voorts:
Speelgoed, divers **IJzerwerk**, enz.
(3006) GEBRS. ROSELJE & Co.

DE VOGELNESTEN,

afkomstig van het land **Klappa Noengal**, zijn ***uit de hand verkocht,*** waardoor de te houden Vendutie geen plaats kan vinden.
(2983) T. CRONE.

Pas Ontvangen:

Echt Haantjes Bier in ½ Kruiken, nieuwe Hammen, Rookvleesch, Dessert koekjes en andere soorten van Biscuit, zoomede:
Baour Roode Wijn en andere fijne Wijnen.
bij
TIO TJIANGHIAN.
(2974) *Bazaar Baroe.*

Per „*Madura*" ontvangen:

ECHT HAANTJES BIER VAN RENDORP,
Versche Hammen,
GRASBOTER,
Merk ***A. van der Leeuw.***
(2951) ABEELEN, DENNISON EN Co.

BESTE GUANO,

bij kleine hoeveelheden.
Adres
(2963 BUIJS, JACOBSEN EN Co.

Verkrijgbaar:

PALEMBANGSCHE WIPSTOELEN,
bij
(2962) BUIJS, JACOBSEN EN Co.

VENDUTIE

Dingsdag 19 October 1858,
voor het Commissiehuis van
van Slooten, Morgan & Co.,
van diverse Lijnwaden, Messen, Scharen, Handzagen, Scheermessen, Tafelmessen van superieure kwaliteit.
300 stuks groote
NIBONGHOUTEN BALKEN,
Balken voor riemen, **Singapore** Planken, Provisien en Dranken etc. (3004)

Ongekookte **Lijn-Olie** in kelders en in Pullen **(Mangsi)** en **Koolteer.**
bij
(3002) ABEELEN, DENNISON & Co.

VENDUTIE

op Zaturdag den 23sten October 1
zal ten bureele van den
Adsistent Resident van Buiten
ten 11 ure precies
op publieke Vendutie worden verkocht
HET LAND KEDONG BA
gelegen in de Adsistent Residentie ***Buitenz***
Veil conditiën liggen ter inzage op bovengen
toor en bij de Ondergeteekenden
(2946) JOHN PRIJCE

VENDUTI

Tegen het einde dezer maand zal voor r
van de ondergeteekenden **Vendutie** worden
den in het Entrepot aan de kleine Boom van
nog toe geborgene goederen uit het gestrande
Nicolas Cezard bestaande in:

Circa 125 picols Paarlemoer schelp
» 600 » Manilla hennip, ge
en op nieuw verp
» 500 » Gom Kopal.
Een partij **Sapanhout.**
Waterleggers, eenig Bladkoper en Koperen B
Dekplanken, Masten, Raa's, Want; diverse Bl
een compleet Stuurrad, Davids enz.
BUIJS, JACOBSEN en
Batavia 12 October 1858.
(301

GLAZEN DAKPANNE

Verkrijgbaar,
bij
(3010) BUIJS, JACOBSEN &

Verkrijgbaar:

Alle soorten van
KOORDEN en KWASTEN, GARNITU
voor Geldbeurzen en CANAPÉ-KUSSEN
alsmede alle kleuren van
KNOOPZIJDE, GOUD- EN ZILVERDRA
bij
L. KUIJK,
(2947) **Passementwerker.— *Passer***

INSTITUUT

VAN
LAGER EN MIDDELBAAR ONDERWIJS
VOOR
JONGE HEEREN,
gevestigd te BATAVIA, onder het bestuur van
I. J. J. SNELLEBRAND,
Koningsplein. Z.Z. in het huis, vroeger bewoond door den HEd.Gestr. Heer Resident van Batavia.

De ondergeteekende bevindt zich in de aangename gelegenheid van het publiek van NEDERLAND OOST-INDIE te kunnen berigten, dat hij zijne Inrigting steeds nader aan het doel der oprigting bre
Hij heeft nu als Docenten aan zijne Inrigting:

1e. den Heer **A. J. D. Rey de Bellounet**, van Montpellier in Frankrijk, *Bachelier ès Lettres Sciences*, enz., voor het onderrigt in de ***Latijnsche, Grieksche en Fransche Taal- en Letterkunde, Algemeene Geschiedenis en Aardrijkskunde, Beginselen van Wereldbeschrijving en Natuurkennis;***

2e. den Heer **W. Schwertzel**, vroeger *Lector in de Wis- en Natuurkunde aan het Gymnasium Winschoten*, voor het onderrigt in de ***gewone en hoogere Rekenkunde, Algebra, Meetkunde en Natuurkunde;***

3e. den heer **H. Prange**, vroeger *Gouvernements-Onderwijzer aan de Lagere Scholen te Weltevreden* voor het onderrigt in de ***Beginselen der Nederduitsche Taal, Schrijven, Rekenen, Geschiedenis en Aardrijkskunde, het Zingen en Handteekenen;***

terwijl hij voor zich-zelven zich, behalve met de geheele directie, bepaald bezig houdt met het onderrigt in de ***Engelsche*** en de ***Hoogduitsche Taal, Bijbelsche Geschiedenis, Geschiedenis en Aardrijkskunde van Nederlandsch-Indië*** en andere gewesten in Oost-Indië, benevens het ***Italiaansch Boekhouden,*** zoodat aldus aan den inhoud van zijn vroeger rondgezonden Prospectus ten volle voldaan wordt.

Jonge lieden kunnen op zijn Instituut voor alle vakken van Hoogere Wetenschap en voor alle betrekkingen in de Maatschappij het noodige onderrigt ontvangen. Voor ***Muzijk, Dansen*** en andere le wordt goede gelegenheid aangeboden.

DE PRIJZEN ZIJN GEREGELD:

Voor geheele Kost en Onderwijs, en alle vakken, behalve Dansen en Muzijk ***f* 840**,— 's jaars ***f* 70**,— per maand.
Voor halven Kost en gelijk Onderwijs ***f* 420**,— 's jaars of ***f* 35**,— per maand.
Voor jonge kinderen, die slechts van 8—12 uren des voormiddags komen, ***f* 300**,— of ***f* 25**,— per maand
Twee of meer jonge lieden uit één huishouden, doet den prijs voor geheelen Kost met ***f* 8**,— en voor halven Kost met ***f* 4**,- 's maands voor iederen leerling verminderen.
Nadere bepalingen zijn in zijn uitvoerig Prospectus aangegeven.
De ondergeteekende vleit zich op deze wijze te toonen, dat hij steeds voortgaat met de verbetering zijner Inrigting, en geeft hierbij tevens de verzekering dat hij denzelfden weg zal volgen, en door engageren van meerder personeel, **zoodra hij door een grooter aantal leerlingen daartoe in staat gesteld wordt,** nog meerdere waarde aan zijn onderrigt zal geven. Hij beveelt zijn Instituut aan in de welwillende bescherming van alle ingezetenen van Nederlandsch-Oost-Indië.

BATAVIA, 9 October 1858. (2973) I. J. J. SNELLEBRAND.

THÉATRE FRANÇAIS DE BATAVIA.

VENDREDI, 15 Octobre 1858.

Relâche.

LUNDI, 18 Octobre 1858.

Avec la permission de M. le Résident.

Première représentation du septième mois de l'abonnement.

DON PASQUALE,

OPÉRA-BOUFFE EN 3 ACTES, MUSIQUE DE *Donizetti.*

VENDREDI, 22 Octobre 1858.

Deuxième représentation du septième mois de l'abonnement.

GARD ET SA BONNE, LE CHALET et LE MAITRE DE CHAPELLE.

LUNDI, 25 Octobre 1858.

Troisième représentation du septième mois de l'abonnement.

LA SIRÈNE,

OPÉRA-COMIQUE EN 3 ACTES, MUSIQUE *d'Auber.*

ntrée des coulisses pendant les représentations et repétitions est expressément interdite.

Spectacle commencera à 7 heures et demie précises.

Le Directeur-Gérant,
VAN KINSBERGEN.

---

de ondergeteekenden is te bekomen:

hte Haagsche Beschuit

van Nicola.

In heele en halve flesschen.

15) VAN RIET & TER GOUW.

ZAKARA & AUDINEAU

krijgbaar: Engelsche Veeren en Assen, Reiswagen en Assen, Lakens, Passementen, Catoline, Tap t, en verlakt Leder, Voetkleeden, Marokijnleer, rns, Wagen- en Tuigen-Ornementen, Laques-Car-Carmin superfijn, Outremer of ligt- en donker- w en verdere Wagenbehoefters. (2944)

AGENVERHUURDERIJ,

st het Telegrafisch Kantoor,

4) *Koningsplein.*

DUBRAY,

Gang Patjenongan.

Ont i g uit zijne Fabriek ieuw geperfectioneerde

PIANO'S;

ende voor derzelver soliditeit ingestaan. taat voor deze Piano's voor 10 jaar in, omd t r is dat zijne instrumenten niet breken kunn hij, als dit mogt gebeuren eene andere Piano zonde. Sedert 8 jaar verkoopt hij zijne P no's a. en nog nimmer heeft hij er ee ig ongeluk ehad; zie daar het bewijs d t hij geven kan.

o's gebruikt, te koop en te huur.

reparatie en stemmen per 3 maanden

, —.

YKINSTRUMENTEN, SNAREN, ETC.

2918

LANDSCHE GEVLOCHTENE LEIDSELS,

vier en twee paarden en bendie.

ABEELEN, DENNISON & Co.

---

ncen met koperen Schalen,

mahonijhouten en koperen standaards;

Klossen, Nederlandsch Gewigt

Ned. Pond tot het wigtje in nette doozen, geheel ingerigt voor ***Huisselijk gebruik*** en voor ***Fabriek.***

BALANSEN VOOR APOTHEKERS.

om te bekomen bij den Horologie- en Instrumaker

W. I. OLLAND,
Noordwijk, tegenover het Java-Hotel.

SCHEEPSTIMMERWERF TE SOERABAIJA

VAN

J. LLOYD & CO.,

AAN DE

Kalicmaas Westzijde, het eerste huis van den boom komende.

Dit Etablissement, sedert 1842 alhier in werking, is van al het noodige voorzien, en volkomen ingerigt tot het doen **van alle reparatien aan schepen of andere vaartuigen**, heeft twee groote kielligters op de reede, benevens de best ingerigte toestellen voor het kielen van de grootste schepen, met goed logies voor de Equipage en ruime berging voor Provisien en ballast.

Fourneert alle Scheepsmaterialen, maakt en repareert alle soorten van IJzer-, Metaal- en Koperwerk, in den kortst mogelijken tijd en tegen zeer billijke prijzen.

Stuwedoors, Matrozen en Koelies te verkrijgen.

N. B. De Ondergeteekenden, Scheepstimmerlieden alhier, gevoelen zich verpligt, ter voorkoming van verkeerde inlichtingen aan Heeren Agenten en Gezagvoerders te berigten, dat het gebruik hunner kielligters alswel de te verrigten werkzaamheden even billijk als bij hunne concurrenten gesteld zijn, terwijl hun tarief voor schepen ***onder de 400 Last,*** gedurende 24 uren aan de kielligter ***(ƒ 50,— Recepis is)***, met inbegrip der benoodigde materialen voor het kielen.

(3087) J. LLOYD & Co.

Buiten de gewone en bekende **BIERSOORTEN** op fust, in Nederland en alhier getapt, op heele en halve flesschen, ontvingen wij ook nog:

Haantjes Pale Ale, in kistjes van 48/, flesschen.

India Ale, » » » 12/, »

Echt ***Kitzinger Bier*** **(Baijersch Bier)**, op fust en in Europa getapt in kistjes van 1 dozijn.

Alle welke Biersoorten door verbruikers zeer worden geroemd; en wij de vrijheid nemen een ieder aan te bevelen.

(3014) VAN RIET & TER GOUW,

Per „*Admiraal Gobius* van Londen:

Verscheidene soorten van

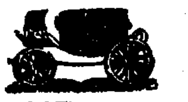

REISWAGENS.

(2985) ABEELEN, DENNISON & Co.

BERIGT.

De ondergeteekenden hebben de eer te berigten, dat zij zich belasten met het ***stemmen en repareren van Piano's, Orgels, Melodiums, Violens Violoncellen*** en voorts met al datgene, wat tot de bezigheden van een MUZIJK-INSTRUMENTMAKER behoort.

Zij nemen voor het stemmen van Piano's **ABONNEMENTEN** aan tegen de volgende condition.

Voor het stemmen van een Piano:

Per Jaar	ƒ 50.—
Per halfjaar	» 30.—
Per drie maanden	» 20.—

N. B. De gebroken Snaren worden zonder extra kosten geleverd en de Piano's eens per maand gestemd.

Buiten abonnement kost het **stemmen van een tweesnarige Piano ƒ 8.**— en van een **driesnarige Piano ƒ 10.**—

In geval er Instrumenten zijn waarvan de reparatie aan huis van de ondergeteekenden dient te geschieden dan wordt omtrent de kosten in schikking getreden of worden ze berekend naarmate van den daaraan te verrigten arbeid.

Degenen op Java en Buitenbezittingen woonachtig die de ondergeteekenden wel met hun vertrouwen willen vereeren, kunnen gerustelijk hunne instrumenten afzenden, zullende de te doene reparatien met de meesten zorg worden bewerkstelligd en de instrumenten, vooral wat betreft het **Muzikale gedeelte dier Instrumenten,** als nieuw worden teruggelevert.

De kosten van verzending herwaarts en die van retour, alsmede de risico deswege komen voor rekening van de primatieve afzenders.

E. F. REIJCKMANS.
(2788) J. J. UTZMANN.

MAISON SEUFFERT,

Chaussures de Luxe,

COMBET, *Successeur,*

a l'honneur d'informer les personnes qui l'honorent de leur confiance, qu'il vient de recevoir de Paris, par le *Général Michiels*, un grand assortiment de Chaussures, pour Hommes, Dames et Enfants, Bottines à elastiques, Cracoviennes, Souliers de satin blanc et noir, Chevreau doré, Nœuds pour chaussures de Ville et de Bal.

Spécialité de Bottes d'Equitation, en tous genres.

(2997)

RESTAURATIE van *F. TENTEE* geb. Joukes.

SCHILDPADSOEP.

Op den 14den October zal, gedurende den loop van den dag, bij de ondergeteekende verkrijgbaar zijn, echte en nagemaakte SCHILDPADSOEP,

à Contant.

2976) F. TENTEE.
geb. *Joukes.*

FILT,

(bijzonder geschikt voor Afdakken, Pondoppo's, etc., etc.

(2984) ABEELEN, DENNISON & Co.

W. I. OLLAND,

Horologie-maker op Noordwijk,

heeft ontvangen: **Een nieuwe factuur**

PENDULES, met en zonder bronzen groepen (8 en 14 daagsch werk)

REISPENDULES met **wekker en Slagwerk,** (geheel nieuw).

KANTOORKLOKKEN en SCHEEPSMEDAILLON PENDULES.

Eene fraaije collectie Gouden-, Anker- en Cylinder Horologies.

GOUDEN HOROLOGIE KETTINGEN en SLEUTELS.

Voor de deugd en duurzaamheid dezer met zorg uitgezochte artikelen wordt gegarandeerd.

Reparaties van alle soorten van ***Uurwerken.***

(3000)

Van Riet & Ter Gouw,

Ontpakten:

Een factuurtje bijzonder fijn Pleetwerk, waaronder Groenten-schalen met deksels à double usage; Dranken-zetjes met 3 en 4 flesschen; Olie- en Azijn-zetjes met 3 en 6 flesschen; Zuurstellen met 2 en 3 flesschen; compleete Theeservisen op voet; Bouilloirs, Broodmanden, Schenkbladen op voet; Botervlootjes met voetstuk en deksel; Inktkokers, Flesschenbakjes, Messenleggers, gemonteerde Kurken, Vischen-, Soepen Mosterdlepels; Aschbakjes en diverse Flesch-etiquetten. (3009)

De ondergeteekenden, zich referende aan de annonce van den WelEd. heer **C. Wiegers,** Instituteur te *Voorst*, voorkomende in den *Oostpost* van den 13den en *Java-Bode* van den 22sten September ll., kunnen, zoowel wegens de gezonde ligging der plaats en de zeer doelmatige en ruime inrigting van zijn Instituut, als om zijne welbekende kunde en braafheid, de liefderijke wijze waarop de jonge lieden door zijn Ed. en Echtgenoote worden verpleegd, en de goede resultaten, welke zijne geheele inrigting bij voortduring opleveren, met alle ruimte belanghebbende ouders en voogden aanbevelen.

BARON VAN ITTERSUM.
Burgemeester van Voorst.
Dr. W. G. BRILL.
Schoolopziener 3de District
(2969) ***van Gelderland.***

LET WEL!

J. SCHMIDT,

Mr. Kleedermaker, thans te Batavia woonachtig, heeft de eer zijne geachte begunstigers van het binnenland en de buitenbezittingen te berigten, dat hij voornemens is zich in het begin van November aanstaande te *Soerabaija* te vestigen.

Hij durft hopen, dat de personen welke **hem tot** hiertoe met ***hunne gunst*** vereerd hebben, **hunne** bestellingen aldaar wel zullen gelieven te adresseeren, zullende hij zich steeds beijveren de hoogste goedkeuring te verwerven, zoowel ***wat de kwaliteit zijner artikelen*** als de ***netheid van bewerking*** derzelve aanbelangt.

Zijn Magazijn zal altijd ruim voorzien zijn **van alle BENOODIGDHEDEN** voor ***Heeren Toilet,*** benevens van een groot assortiment ***Broderiën,*** enz. voor *Heeren Ambtenaren.* (3005)

KENNISGEVING.

Bij het eerste verband, gevestigd op het **land Kalliedras**, gelegen in het Wester-Kwartier der ommelanden van Batavia, is bepaald, dat de eigenaar, de Inlander MORGENIE, dat land niet langer dan een jaar, zonder toestemming van den verbandhouder, mag verhuren. *Een ieder wachtte zich voor schade.* 2958)

VERLOREN.

Een **Wandelstok met eenen zilveren dop en do. Ketting.**

De eerlijke vinder kan des verkiezende op eene ruime belooning rekenen.

Adres
(2982) H. M. VAN DORP.

Wordt op een der aangenaamste standen alhier gelegen heid tot **Kost en Inwoning,** benevens **Stalling** aangeboden.

Adres
(2994) LANGE & Co.

DE ONDERGETEEKENDE acht zich verpligt het ter harer kennis gekomen gerucht — (dat zij van voornemen zoude zijn, hare thans bloeijende inrigting met ult. December te sluiten) — **als** van allen grond ontbloot zijnde, hierbij ten stelligste tegen te spreken.

9 Oct. 1858. HOOLA VAN NOOTEN.
(2970)

OP BILLIJKE VOORWAARDEN
wordt ter overname aangeboden eene **BLOEIJENDE KOSTSCHOOL VOOR JONGE JUFVROUWEN,** met daartoe behoorend huis en meubilair.
Tot het verkrijgen van nadere inlichtingen, adressere men zich onder Letter Y bij de boekhandelaars G. KOLFF & Co. te *Batavia*. (2998)

Tot het verrigten van **Schrijfwerk of het bijhouden van boeken**, biedt zich iemand aan.
Adres
(2993) LANGE & Co-

TE KOOP
Een Erf bebouwd met
Een **KALKBRANDERIJ** en Twee **STEEN-BAKKERIJEN** op *Jambatan Doea.*
Adres bij
(2942) A. L. TIETZ.

Bij Ad. POTIER (Noordwijk), is
TE KOOP Het **groote Merriepaard, Witte Schimmel;** afkomstig van het Cirque Europeën. (2950)

TE KOOP Wegens vertrek:
Een fijn, gedresseerd RIJPAARD;
Te bevragen bij de Boekhandelaren
(2992) LANGE & Co.

TE KOOP Wegens vertrek:
Een Bendie en Paard.
Te bevragen bij de Boekhandelaren
(2995) LANGE & Co.

TE HUUR **EEN LOCAAL** in de *Binnen-Nieuwpoortstraat*, geschikt voor **Toko** en **Pakhuis.**
Adres (2988)
UitgeverJava-Bode.

WEGENS VERPLAATSING VAN AMBTENAREN
KAMERS TE HUUR
Op Noordwijk.
Adres
(3007) Mevr ERNST.

TE HUUR **Een Huis,** in de **Beerendrechtslaan.** Adres
(3005) THIEBAULT.

TE HUUR om tegen November te aanvaarden, het BENEDENHUIS, met, na verkiezing, Keuken, Dispens, Koetshuis, Stal enz.; thans door den Heer *Heckler* geoccupeerd. Op Noordwijk, ten huize van
(2974) A. GUEX DE COUDRAY.

PHOENIX FIRE OFFICE.
Gevestigd te LONDEN sedert 1782.
ONGELIMITEERD KAPITAAL.
De ondergeteekenden, Agenten dezer Maatschappij, blijven voortdurend verzekeringen sluiten tegen Brandschade op **Woon- en Pakhuizen, Meubelen, Koopmansgoederen, enz.,** zoomede op **Suiker-, Koffij- en Thée-Établissementen,** tegen de volgende premiën:
Op gebouwen van Steen met Pannen gedekt, gelegen in de Steden, zoomede op Goederen in dezelve . . . . 1% 'sjaars.
Op gebouwen van Steen met Pannen gedekt, gelegen buiten Steden, en afgezonderd van andere Gebouwen, zoomede op Goederen en Meubelen daarin aanwezig . . ¾% »

Suiker- en Koffij-Etablissementen.
Gebouwen van Steen met Pannen gedekt, zoomede op Goederen, Producten, Machineriën, Gereedschappen, enz., daarin aanwezig. ¾% »
Op Gebouwen van Steen en Hout of van Hout alleen, met Pannen gedekt, zoomede op Goederen, enz., daarin aanwezig . . . 1% »
Op Gebouwen van Hout, met Sirappen gedekt zoomede op Goederen, enz., daarin aanwezig . . . . 1½% »
Op Schepen, liggende op Reeden. . . . 1% »
E. MOORMANN & Co., te *Batavia.*
C. DAMNITZ & Co., te *Samarang.*
(2977) P. KERVEL & Co., te *Soerabaija.*

NOTHERN ASSURANCE COMPANY.
Opgerigt in 1836.
VOOR BRAND- EN LEVENSVERZEKERINGEN.
Kapitaal 1,295,760 Pd. St.
De ondergeteekenden, Agenten van voornoemde Maatschappij voor **Java** en de omliggende **Nederlandsche Bezittingen,** zijn thans bereid om aan verzoeken ter verzekering gevolg te geven.
MORGAN, MELBOURN en Co., *Batavia.*
MAJOR, MATZEN en Co., *Soerabaija.*
(2978) W. MAJOR en Co., *Passaroeang.*

DE ZALF EN PILLEN VAN HOLLOWAY.
Wij zijn niet gewoon de duizende genees- en heelmiddelen, op te sommen, die er bestaan, maar wanneer er eene aan het publiek bekend is, die, bijzonderen lof verdient, dan houden wij het voor eene verpligting, aan de verschillende lijders, daadzaken te doen kennen. Wij hebben de zalf en pillen van Holloway gebezigd in vele gevallen van *schurftziekte*, *bedorven sappen*, *stooten* enz., met een goed gevolg, en er zijn ons onderscheidene genezingen van verouderde kwalen, door middel van dezelven, bekend. De zalf en pillen van Holloway, behooren tot die weinige middelen, die aan elke verwachting beantwoorden, en wij zijn overtuigd, dat in gevallen van *bedorren bloed*, en *maag en leverkwalen*, geen beter geneesmiddel kan gevonden worden. S. MORNING HERALD.
De prijzen dezer Pillen en Zalf zijn als volgt:
Doosjes pillen à ƒ 1.—ƒ 3.—ƒ 5.—.
Potjes zalf à ƒ 1.—ƒ 3.—ƒ 5.—.
Te Banjoemaas bij M. S. Cheriman.
» Poerworedjo » F. Neumann.
» Djocjocarta » Buijn & Co.
» Souracarta » W. Veldman.
» Salatiga » F. Kruthoffer.
» Tagal » Wed. Dort.
» Cheribon » W. Galistan.
» Cheribon » M. Blok.
» Samarang » H. L. de Lyon, de Groot, Kolf, & Co. en bij
De hoofdagenten Soesman & Co. (2979)

Kantoor-Almanak
1859.
Opgeplakt ƒ 1,— Onopgeplakt ƒ —,50
Uitgegeven door
H. M. VAN DORP.
BATAVIA, 2 Oct. 1858. (2948)

H. M. van Dorp te Batavia.
Vergulde Schilderijlijsten,
» *Palissanderhouten dito*
van verschillende dimensien.
KANTOORBOEKEN, als:
GROOTBOEK, JOURNAAL, KASBOEK, KOPIJBOEK ENZ.,
in verschillende formaten. (2986)

Nog voorhanden bij **H. M. van Dorp** te *Batavia.*
The Illustrated News of the World, 1858, ƒ 60,—
(2980)

Boekhandel van **G. KOLFF & Co.,** te **Batavia.**
Macauly, History of England. London Edition, bound vol. I—IV .... ƒ 35,—
Ten Kate, Italie, Reisherinneringen .... - 7,—
Schoedler's Boek der Natuur (gebonden) .... - 12,—
Van den Broek, Sporen der Schepping 2 deelen .... - 6,—
Kramers, Kunstwoordentolk (gebonden) .... - 15,—
Van Otterloo, Koopmans Kunstwoordentolk (gebonden) .... - 2,—
Zimmerman, De wonderen der Voorwereld (gebonden) .... - 8,—
Idem, De Aardbol en zijne Natuurwonderen 3 deelen (gebonden) .... - 20,—
Ule, De Wereld in den strijd harer wording - 12,—
Maury's Natuurkundige beschrijving der Zeeën (gebonden) .... - 9,—
Mede te bekomen bij onze firma te Samarang.
(2999)

Ackerman's Verwdoozen,
Ackerman's losse Verwen,
in alle hoofd- en bijkleuren.
In nieuwen voorraad ontvangen bij
(2929) G. KOLFF & CO.

Debiteuren en Crediteuren in den boedel van den Kapitein-Titulair der Chinezen alhier **Ong Boenhian,** op den 1sten dezer alhier extestamento overleden, worden verzocht betaling of aangifte te doen, binnen den tijd van *drie maanden*, aan den ondergeteekende
Geassumeerde Executeur in den boedel voormeld,
NIE BOENTJENG.
BATAVIA, 9 *October* 1858. (2945)

De Ondergeteekende; passagier aan boord van het Ned. Barkschip *BEZOEKIE*, betuigt bij deze aan den Gezagvoerder **Lammerts van Bueren,** zijn **innigen dank,** voor de loijale behandeling, die hij en zijne Echtgenoote gedurende hunne reis van *Batavia* naar het *Nieuwe Diep* van ZEd. hebben mogen ondervinden.
J. OBDAM.
NIEUWE DIEP, *den 28sten Mei* 1858. (2952)

VERTREKKENDE PERSONEN.
F. N. van Driessche en familie vertrekt naar Nederland. (2968)

Eene uitmuntende gelegenheid wordt aangeb[oden]
den overvoer van
PASSAGIERS NAAR NEDERL[AND]
met het Schip
AMBOINA,
kapitein **RUSMAN,**
Het schip, dat ieder oogenblik alhier van S[...]
kan arriveren om dadelijk naar Nederland te [...]
ken, is voortreffelijk ingerigt en beveelt zic[h]
aan, omdat zich een geëxamineerd geneesheer
melkgevende hollandsche Koe aan boord bev[...]
(2996) REIJNST & V[...]

VRACHT EN PASSAGE NA[AR]
Samarang en Soerab[aija]
met het Ned. Barkschip
HESTER ADRIANA,
kapt. **G. STRANG VAN HEES,**
om in de laatste helft dezer maand derwaarts
trekken.
Informatiën bij
de Agenten
(2959) LANDBERG, BEZOET DE B[...]

Vracht en Passage
wordt aangeboden
naar Samarang en Soerab[aija]
per het Kampagne Barkschip
THEODORA MACHTHIL[DE]
Kapt. **BOELHOUWER,**
om in volgende week van hier te vertrek[ken]
en
naar Nederland.
om in December te zeilen.
de Agenten
(2989) PAINE, STRICKER [...]

PASSAGE NAAR SAMARANG
wordt aangeboden het Nederlandsch[e ...]
LOUISE,
Kapitein **P. Buijs, Jr.,**
om tegen het einde der volgende [...]
vertrekken.
Adres
(2934) B. KOPERSMIT [...]

VRACHT EN PASSAGE NAAR SAMARA[NG]
met de Ned. Ind. Bark
ELLEN
kapt. **WENDHOLT.**
Nader informatie te bekomen te Batavia bij
B. KOPERSMIT &
BATAVIA, 13 October 1858.

VRACHT EN PASSAGE NAAR SOERAB[AIJA]
wordt aangeboden met het
Ned. Kampagne Barkschip
WILLEM DANIEL,
kapitein **TITUS de MEESTE[R]**
om in de volgende week te vertrekken.
Alsmede naar Nederland om in de maand D[...]
van hier te zeilen.
Deze bodem is voorzien van alle gemakken [...]
kamer enz., en voert een geëxamineerd scheep[...]
Adres bij
de Agenten
(2990) PAINE STRICKER

PASSAGE NAAR SOERAB[AIJA]
wordt aangeboden met het
Nederlandsch Schip
DILIGENTIA,
kapt. **D. van BENTVELD,**
zullende over eenige dagen van hier vertre[kken]
Nadere informatien bij
de Agenten
(2981) J. CEZARD [...]

NAAR TJILATJAP dir[ect]
wordt Vracht en Passage aan[geboden]
met het Ned. Barkschip
VREEDE,
Kapitein **J. L. ter Brugg[e]**
zullende in den loop der volgende week zeil[en]
Adres bij
De Agent[en]
(2955) DE WEERDT, RUIJL [...]

BIJVOEGSEL
behoorende bij den
JAVA-BODE,
van Woensdag 13 October 1858, No. 82.

BATAVIA.

…den morgen van eergisteren is Z. E. de Gouverneur-Generaal, met gevolg, van hier naar *Buitenzorg* vertrokken.

Men schrijft ons van Amboina, dd: 14 September: …zoo als in uw blad reeds vroeger is medegedeeld, werd de naar Nieuw-Guinea bestemde commissie uit …h. *H. D. A. van der Goes*, Resident van Banda, …*Beijer*, luitenant ter 1e kl., commandant van Z. M. stoomschip *Etna*, *F. G. Beckman*, kapitein der infanterie, …*H. Croockewit, Hz.*, natuurkundig ambtenaar, terwijl …teekenaar aan de commissie was toegevoegd de heer *C. B. von Rosenberg*, van het topographisch bureau …Batavia.

Dit personeel was, in het begin der maand Maart jl., …in geheel te Amboina aanwezig, als wanneer alles …t werk werd gesteld, om de reis zoo spoedig mogelijk te aanvaarden. Daar de, ter beschikking der commissie gestelde, oorlogsstoomboot *Etna* geene genoegzame ruimte tot berging der mede te nemen troepen …koelies aanbood, werd de particuliere bark *Attiat-Toolbarie* voor de reis ingehuurd, om in dit gebrek te …zien.

Aan boord der *Etna* scheepten zich de h. h. *van der Goes*, *Croockewit* in, terwijl de heeren *Beckman*. *von Rosenberg* en *H. Tissot van Patot* (Luitenant der infanterie, …commandant van het detachement) aan boord der bark embarkeerden. Nadat alles in gereedheid was …gt, verlieten de bark den 16 Maart en het stoomschip drie dagen later de reede van Amboina en …, den 22sten daaraanvolgende, voor Adi, een …aan de Z. W. kust van Nieuw-Guinea en Zuid… van Kaap van den Bosch gelegen. Na het onderzoek van het vaarwater daar ter plaatse, werd de …naar de vaste kust voortgezet en den 25sten Maart …t. Hier was het, dat de werkzaamheden der commissie een aanvang namen en werden, binnen eene …tijds, de belangrijkste punten der kust, van de Karoefa af tot aan de bogt van Lakatia, onderzocht. Van de Karoefa-rivier, de Arigoewibaai, de bogt …Sakatia en de Etnabaai werden naauwkeurige kaarten vervaardigd en belangrijke berigten, betrekkelijk …n volk, ingewonnen. Vervolgens werd de reis naar …(N. O. kust) aangenomen, waar de *Etna*, op den …Mei, aankwam; de bark arriveerde eerst den 14den …volgende, daar zij door hevigen tegenwind en …in de Pittstraat en onder de Noordkust van …w-Guinea, in hare reis was belemmerd geworden. …maand Januarij, was door het Gouvernement van …naar Doreh gezonden de particuliere bark *Ydroessie*, …de steenkolen overtevoeren en tevens met last, …15den April, de komst van de *Etna* te Doreh … ~~Daar de *Ydroessie* echter geene berigten~~ …*Etna* vernam, verliet zij, na verloop van den …den tijd, Doreh en keerde naar Amboina terug. …volgens vond de *Etna*, bij hare komst te Doreh, …de bark daar niet meer ter plaatse, weshalve, …komst der *Attiat-Toolbarie*, besloten werd, we…gebrek aan steenkolen en levensmiddelen, de voortzetting der reis te staken. Terwijl men, ter uitvoering …dit besluit, bezig was het voor den stoom benoodigde hout ten behoeve van de *Etna* te kappen, hield …er *Beckman* zich onledig met een strategisch onderzoek van het omliggend terrein. Den 7den Junij was …tot den terugtogt in gereedheid en men voornemens, den volgenden dag, te zeilen, toen onverwacht …ding van de terugkomst der bark *Ydroessie* aan…, die door den Gouverneur der Molucco's, on…na hare aankomst te Amboina, naar Doreh teruggezonden.

…vaartuig liet dan ook, den 8sten Junij, het anker vallen. Na de medegebragte vivres en steenkolen …hebben overgenomen, verlieten de beide schepen, …rk door het stoomschip gesleept, Doreh, om de …verder Oostwaarts, naar de Humboldtsbaai of Telok…, op 141° O. L. liggende, voorttezetten, waar men …25sten Junij aankwam. Hier bevond men zich …eene geheele woeste en weinig aan verkeer met …lingen gewende, geheel in den natuurstaat le… bevolking, en ieder dag van ons verblijf daar …aatse leverde eene episode op, die aan de reizen *James Cook* herinnerde. Dank het onuitputtelijk ge…der lankmoedigheid, die de bemanning der beide … tegen over het wilde en onbeschaafde gedrag …woners ten toon spreidde, gelukte het ieder botvoorkomen en liep het onderzoek daar ter plaatse, alle verwachting, vreedzaam af.

…dagen verblijf van acht dagen in deze belangrijke …gedurende welke eene keurige kaart daarvan werd …rdigd, verliet de bark op den 2den en het Stoomschip op den 3den Julij de reede, om de terugreis naar …naar te nemen, alwaar de *Etna* op den 15den …bark op den 27sten Julij aankwamen. Hiermede …togt gelukkig afgeloopen, daar men gedurende …le reis, niettegenstaande de vele vermoeijenissen, …weinig met ziekten te worstelen had en slechts …personen, een inlandsche militair en een mander …adje, aan boord der bark, waren overleden.

…Wij lezen in No. 9 van „de Indische Schoolbode: …ons leedwezen zijn wij niet in staat, *de besluiten …Hoofdkommissie van Onderwijs* mode te deelen. Op *drieweerf herhaalde schriftelijke* aanvrage, hebben …er niet mogen genieten, door den Sekretaris …kommissie met *eenig voldoend mondeling antwoord* — …minder met eene letter schrifts — verwaardigd te …. Wij laten deze handeling *geheel voor rekening …den Sekretaris*, omdat wij ons niet kunnen voor…, dat hij ook hierin volgens voorschrift der Hoofd…missie heeft gehandeld; doch naar 'tgeen wij mon…van haar vernomen hebben, gelooven wij niet …eemingen in den vervolge meer te kunnen le…. Mogten wij ons hierin vergissen, dan zijn wij volkomen bereid, voor *dit* artikel *amende honorable* te vragen, immers voor zoover de Hoofdkommissie *als ligchaam* betreft. Wat nu voor 't overige de handelwijze der kommissie ten onzen opzigte aangaat, hierover hebben wij reeds onze meening gezegd; trouwens, de dagbladpers heeft deze zaak besproken en haar op juiste wijze omschreven en gekarakterizeerd.

Wij voor ons wenschen op het ingeslagen pad voort te gaan, in de hoop, dat wij, in weerwil van de onthouding der besluiten der Hoofdkommissie, een genoegzaam aantal abonné's zullen behouden, om de kosten van ons blad te dekken. Met bede om verdere ondersteuning aan het publiek, denken wij ons blad ook het volgend jaar uit te geven, en steeds te toonen, dat de woorden: *verlichting*, *veredeling, vooruitgang* geen ijdele klanken, geen slechts op bijzondere plaatsen of in deze of die vereeniging gebijkte termen zijn, maar dat zij wel degelijk in het werkelijke leven in praktijk gebragt moeten worden.

— Volgens loopende geruchten, is de zaak der gymnasia in Nederlandsch Indië nog niets verder gevorderd, en is zij nog dezelfde als in het vorig jaar. Zelfs moet er in de eerste twee of drie jaren aan de oprigting nog niet te denken zijn.

In de Ns. 68, 73, 76 en 80 dezer courant zijn eenige voorloopige berigten, omtrent de expeditie tegen *Djambi* opgenomen. Wij zijn thans is de gelegenheid nadere mededeelingen omtrent deze aangelegenheid te doen.

In de jaren 1833 en 1834, zijn met den toenmaligen sultan van *Djambi*, *Mohamad Fadar Oedin*, door het Nederlandsch Indische gouvernement tractaten gesloten, welke echter later bleken wegens de veranderde tijdsomstandigheden niet meer aan de behoeften te voldoen. Ook omdat in deze contracten de souvereiniteit van het Nederlandsch Indische gouvernement over *Djambi* was erkend en speciaal in dat van 1832 de sultan en de pangeran *Ratoe* zoo voor zich, als voor hunne afstammelingen trouw aan het gouvernement hadden beloofd, moest de troonsbestijging van den nieuwen sultan *Ratoe Taha Safioedin*, die in 1855 aan zijn vader is opgevolgd, vergezeld gaan van eene vernieuwde erkenning van de souvereiniteit van het Nederlandsch Indische gouvernement, terwijl de sultan zich tot eene bloote kennisgeving zijner komst tot den troon bepaalde. Om alzoo in de leemten van de bestaande contracten door eene nieuw contract te voorzien en in dit nieuwe contract tevens eene erkenning in bovengenoemden zin van den sultan *Ratoe Taha Safioedin*, te erlangen, werd in September 1857 de resident van *Palembang* gelast zich naar *Djambi* te begeven, ten einde met den sultan over het sluiten van een contract te onderhandelen. Aanvankelijk toonde zich de sultan geheel onwillig tot eenige onderhandeling, maar toen het eindelijk tot eene bespeking der inmiddels ontworpen artikelen was gekomen, voerde hij daartegen bedenkingen aan, die voor een groot gedeelte bleken te zijn miskenningen van het souverein gezag van *Nederland*. Eene formeele verklaring van onwil, om met het N. I. gouvernement een nieuw tractaat te sluiten, volgde hierop weldra.

Nadat in Maart 1858 door den Gouverneur-Generaal een brief aan den sultan was geschreven, behelzende o. a. dat het N. I. gouvernement niets liever wenschte, dan in vrede en vriendschap met *Djambi* te leven, maar dat zijne waardigheid niet dulde zijne laatstelijk door de overeenkomsten van 1833 en 1834 aldaar verkregene regten miskend te zien, zonder in aanmerking te nemen de sedert twee honderd jaren met *Djambi* bestaan hebbende betrekking, werd op nieuw langs vredelievenden weg beproefd den sultan tot betere inzigten te brengen door de zending van den resident van *Palembang* en den ambtenaar *Storm van 's Gravesande*.

Aan deze beide afgezanten gingen vooraf de waarnemende civiele gezaghebber van *Moeara Kompeh* en twee geschikte Palembangsche hoofden, om deze tweede en laatste zending des te eerder vruchten te doen dragen. Maar toen den 28sten Mei de resident en de heer *Storm van 's Gravesande* te *Moeara Kompeh* landden, troffen zij aldaar hunne voorgangers aan, die hun mededeelden, dat zij, na allerlei vergeefsche pogingen, om met den sultan in aanraking te komen, door hem waren aangezegd te kunnen vertrekken, als hebbende zijne intentiën in een brief aan den Gouverneur-Generaal en aan de in commissie gestelde ambtenaren vervat. Zonder de komst dezer heeren aftewachten, zooals behoorlijk zoude zijn geweest, wilde alzoo de sultan een einde aan de zaak maken.

In weerwil dezer weinig geruststellende berigten, zetten de resident en de heer *Storm van's Gravesande* hunnen togt naar *Djambi* voort, waar zij, na eene voorloopige bijeenkomst, den 5den Junij met den sultan, den pangeran Ratoe en eenige andere voorname Djambinezen te zamen kwamen, om over de zaak, waarover zij gekomen waren, te spreken. Op de vertoogen dier ambtenaren gaf de sulthan eerst niet anders te kennen, dan dat hij de bestaande contracten, als door wijlen zijn vader gesloten, niet kon veranderen. Ten laatste stemde hij er echter in toe, dat de pangeran Ratoe en eenige andere voorname personen de commissarissen bekend zouden maken met de punten, welke den vorst bezwarend voorkwamen. Maar reeds den volgenden dag liet de sultan weten, dat hij zich wenschte te houden aan het bestaande contract en dus geene noodzakelijkheid zag, om op nieuw te onderhandelen.

Daar de commissarissen begrepen, dat zij na zulke behandeling, door langer te beproeven, wat slechts gewapenderhand van den onwilligen sultan kon verkregen worden, de eer van het N. I. gouvernement in de waagschaal zouden stellen, keerden ook zij onverrigter zake terug.

Een militaire demonstratie tegen *Djambi* was alzoo noodzakelijk geworden en bij besluit van 16 Julij 1858 no. 22 werd bepaald, dat eene expeditie zou worden gerigt tegen *Djambi*, ten einde den sultan uit kracht van *Nederlands* souvereiniteit en vroegere contracten, kon het zijn, zonder aanwending van geweld, mits zich daartoe uiterlijk binnen den tijd van tweemaal 24 uren bereid verklarende, te nopen tot vernieuwing van het contract in 1834 gesloten. Tot deze expeditie werden beschikbaar gesteld eene europesche en twee inlandsche compagnien van het 12de bataillon infanterie, een detachement artillerie voor de bediening van twee *Coehoorn* mortieren, een detachement sappeurs van 25 man met de tot die troepen behoorende staven, alles onder het bevel van den majoor der infanterie *S. W. C. van Langen*. Van de marine werden voor deze expeditie bestemd Z. M. stoomschepen *Groningen*, *Celebes*, *Onrust*, en *Admiraal van Kinsbergen*, onder bevel van den kapitein-luitenant-ter-zee *Coerier dit Dubekart*. Tot het transport der troepen werden koopvaardijschepen ingehuurd. Met de leiding der politieke aangelegenheden werd de resident van *Palembang* belast.

Nadat deze krijgsmagt den 5den Augustus de reede van *Batavia* had verlaten en den 8sten daaraanvolgende *Muntok* had bereikt, waar de resident van *Palembang* met een 200 tal koeli's zich den 16den Augustus bij de expeditie voegde, arriveerde zij in den avond van 20 Aug. voor de *Djambi*-rivier. Te *Moeara Kompeh* werd den 26sten de divisie met drie kruisbooten en 10 soengsangpraauwen versterkt, waarna eindelijk op den 2den September de flotille bij de *Sedingjang* eilanden, in het gezigt van de hoofdplaats *Djambi*, ankerde.

Onmiddelijk zond de politieke agent, de resident van *Palembang*, een zendeling met een brief aan den sultan, waarin hij hem nogmaals op eene vriendschappelijke wijze vermaande, toetegeven aan de eischen van het gouvernement en hem tweemaal 24 uren als bedenktijd toestond.

Om aan dit ultimatum meer kracht bijtezetten, ging de flotille boven de genoemde *Sadindjang* eilanden alzoo digter bij de hoofdplaats ankeren, ook omdat dan, eene gunstige gelegenheid tot landen zich aanbood. Juist tegen het einde van den gestelden termijn, ontving de resident een schrijven van den sultan, waarin deze meldde genegen te zijn, om over het tractaat te onderhandelen, en verzocht een paar personen naar *Djambi* te willen zenden voor nadere besprekingen. Aan dit verzoek werd dadelijk voldaan, door de zending van drie Inlandsche hoofden. Maar des avonds kwamen deze terug met het berigt, dat zij niet waren toegelaten in den kraton van den sultan; en op eene alles behalve voegzame wijze ontvangen waren in het huis van zekeren pangeran *Soerio Nata Krama*; dat de sulthan hun niet te woord wilde staan, en zij met niemand in onderhandelingen zijn kunnen treden. Alleen werd hun, na eenige uren wachtens, door den pangeran *Ratoe* namens den sultan te kennen gegeven, dat deze slechts eenige weinige artikelen van het concept-contract kon aannemen. Ten aanzien der overige artikelen scheen de sultan ongenegen te zijn in eenige schikking te treden; doch hij zou den volgenden dag nog een paar gemagtigden zenden.

Werkelijk kwamen dezen den 5den Setember met de boodschap, dat de vorst bij nadere overweging genegen was, om nog één artikel van het concept-contract aan te nemen, maar dat hij bepaald weigerde, om over te gaan tot eene geheele vernieuwing van het contract.

Inmiddels was het duidelijk geworden, dat de sultan met deze niets beteekenende onderhandelingen slechts tijd zocht te winnen. Want telkens hoorde men op gong-gong's slaan tot oproeping der bevolking of viel een seinschot van den kraton, en dag en nacht zag men de Djambinezen aan hunne bentings werken. Het was derhalve onraadzaam, de onderhandelingen langer te rekken, waarom de resident op denzelfden dag een manifest aan den sultan deed toekomen, waarbij hij vervallen van den troon werd verklaard, en in eene conferentie met de hoofden der land-en zeemagt den aanval op den volgenden morgen bepaalde.

Met de meeste omzigtigheid waren de noodige maatregelen voor de landing genomen, waardoor deze in den oorlog dikwerf zoo moeijelijk operatie volmaakt goed afliep. Het punt, waar de troepen aan wal stapten, was eene zandbank. Het stoomschip *Bennet* ging tweemalen heen en terug van de beide transportschepen naar de bestemde landingplaats, telkens een zeker aantal manschappen overbrengende. Ook de kruisbooten en sloepen deden dezelfde dienst. Het debarkeren der eerste troepen in den duister van den vroegen morgen ging zoo ordelijk, zoo stil, dat men op een half kwartier afstands, zelfs wanneer men oplettend luisterde en uitkeek, niets daarvan kon hooren noch zien. Toen de *Bennet* voor de tweede maal naar de landingplaats zijn last overvoerde, was het reeds dag geworden en zag men de vroeger gedebarkeerde troepen post gevat hebben. Daar er toen geen gevaar meer bestond, dat de landing zoude belet worden, hieven de landingstroepen op dat oogenblik, aan boord van de *Bennet*, bij het voorbij stoomen der oorlogschepen, een driewerf hoerah! aan, dat even hartelijk werd beantwoord.

Precies te 7 uren was de geheele troep in de verschillende orde geschaard en juist had de luitenant ter zee 2de klasse *Bouricius* de noodige verkenningen volbragt, toen het sein tot oprukken werd gegeven, dat naauwelijks door de oorlogschepen was gezien, of deze begonnen statig de rivier hooger op te stoomen.

Het plan van den aanval was, dat de oorlogschepen de bentings, welke achtereenvolgende langs de rivier waren opgeworpen, eerst zouden beschieten, en dat daarna de landingstroepen deze zouden trachten te veroveren.

In den beginne liet het door de troepen doortetoopen terrein zich ongunstig aanzien, maar gaandeweg werd dit beter en beter en was allezins bruikbaar. Het bestond uit een voetpad langs de rivier.

Nadat de troepen ongeveer een half uur voortgemarcheerd hadden, werd een hevig vuur tusschen de flotille en den vijand geopend.

De flotille had zich in de volgende orde in beweging gesteld: de *Celebes* voorop, waar zich de commandant *Courier dit Dubekart* had ingescheept, daarna de *Admiraal van Kinsbergen* en eindelijk de *Onrust*. Al voortstevenende beschoten zij successief de vermelde bentings, die eveneens, nadat zij door de schepen waren gehavend, door de troepen werden ingenomen. In de eerste benting verdedigde zich de vijand woedend, waar hij moest wijken nemen naar de tweede, op een hoogen heuvel gelegen, waar de 3de compagnie tegelijk met de vlugtenden indrong.

Tusschen de 2de en 3de benting werd aanhoudend

uit omliggende huizen geschoten, waarom de kapitein *Gallas* en de luit. ter zee 2de klasse *van der Hegge Spies* gelast werden, deze huizen in brand te steken, hetgeen geschiedde.

Intusschen werd ook van den overkant der rivier uit bentings zoowel op de stoomschepen als op de landings troepen geschoten. Van de schepen, die op dat oogenblik een hevig kruisvuur moesten doorstaan, werd dit vuur kracht g beantwoord en eenige granaatworpen, door den 1sten luit. der artillerie *Domseler* met de meeste bedaardheid en koelbloedigheid toegebragt, deed die stukken weldra zwijgen. Op de *Celebes* werd ook meesterlijk gewerkt en uitmuntend met de stukken gepointeerd.

Nadat de derde benting was ingenomen, hield de voorhoede, onder bevel van den kapitein *C. M. H. Kroese*, halt en sloten zich de gelederen op. De achterhoede en de marine troepen moesten als nu de veroverde stukken in de rivier werpen of onbruikbaar maken. Na deze korte verademing ging het weder op andere bentings los, tot dat men over hunne ruïne tot aan den kraton was voortgerukt. Hier was het voornaamste punt van verdediging des vijands. Zware kogels troffen de oorlogschepen, en twee bentings, voorbij den kraton gelegen, rijk van kanon en lilla's voorzien, stortten dood en verderf over de schepen uit. Deze posteerden zich in linie van bataille voor deze sterktens en onderhielden een allerhevigst vuur uit hunne mortieren. De beide kruisbooten no. 26 en 52, die op sleep der *Onrust* en *Kingsbergen* zich bevonden en zich goed van hun pligt kweten, bragten daartoe hun deel bij.

Oorverdoovend was het geschutvuur, zoo van de schepen als van den vijand, gepaard met het geweervuur nu en dan der landingstroepen en het werpen van granaten in kampongs en bentings.

Toen men eindelijk aan den voet van den kraton stond, lagen reeds 8 veroverde bentings achter de troepen. De flotille had den vijand zwaar geteisterd en vrees en schrik in zijne gelederen verspreid, maar toch bleef hij zich hardnekkig verdedigen. Het scheen, dat hij de woning van zijn vorst niet wilde ontruimen.

De inrigting van den kraton was zoodanig, dat een storm daarop bijna onmogelijk was, terwijl hij buitendien nog door twee steile en zwaar gewapende voorwerken werd gedekt.

Te vergeefs werden eenige granaatworpen in den kraton gedaan.

Te vergeefs stormden achtereenvolgens de 3de compagnie, 12de bataillon infanterie, een groot gedeelte der eerste compagnie van dat corps en de geheele marine devisie. De achterhoede kreeg door ordonnance op ordonnance bevel met den looppas op te rukken om bij zijne aankomst met alle magt, onder aanvoering van den commandant *Van Langen* zelf, nogmaals storm te loopen, want aan terugtrekken viel niet te denken.

Te vergeefs beproefde de kapitein *Kroesen* den kraton omtetrekken, hetgeen volgens de gidsen door moerassen onmogelijk was.

In die spanning stelden de kapiteins *Kroesen* en *Backerus* zich nogmaals aan het hoofd, spraken de troepen eenige woorden van opwekking toe en voor de 4de maal ging het er, onder een luid hoerah, op los. Zij kwamen tot onder de benting van den kraton, terwijl de marine divisie een der voorwerken vermeesterde.

Verschrikkelijk was het vuur van den vijand.

Een groot aantal werpspietsen werd door hen over de borstwering geworpen, zoo dat het wel iets van een regen van lansen had.

Na dit alles had men wel post gevat onder aan den voet van de benting, maar het bleef nog eene moeilijke onderneming om daar binnen te komen.

Een paar inlandsche fuseliers der keurcompagnie beklommen, gevolgd door den 1sten luitenant *Pluim Mentz*, den kapitein *Backerus* en den 2den luitenant *de Bruijn* elkander helpende, den kraton. Een keurhoornblazer werd er door den kapitein *Kroesen* opgeholpen en een geweer toegestoken, waarop de kapitein zich met zijne soldaten naar de poort begaf, ze open liet loopen en toen naar binnen stormde. Verschrikkelijk was hier een oogenblik het vuur, doch het gelukte den vijand uit den kraton te verdrijven en te 10 uren was men van hem meester.

De bootmansmaat *Ruisendaal*, de matrozen 3de klasse *Daglooner* en *Eliam* haalden de witte vlag neder, welke sedert de komst der expeditie op den kraton had gewaaid, en heschen de Nederlansche driekleur, die onmiddelijk door een saluut van de *Celebes* werd begroet.

Nadat dus de kraton genomen, geheel doorzocht en behoorlijk bezet was, bij welke gelegenheid ook het manifest van den Sultan werd teruggevonden, werd de kapt. *Gallas* gelast, om den vijand te vervolgen en de vlak aan den kraton grenzende doesson te doorzoeken, waarbij hem behulpzaam zoude zijn de 2de luit. *Rochell* met een peloton der 4de compagnie, terwijl de 1ste luit. *Häfeli* der 1ste komp. zoude post vatten met een peloton dier compagnie. Aanhoudend werd uit de huizen aldaar geschoten. De vijand wilde den luit. *Häfeli* omtrekken, doch zulks werd belet. Omtrent ter zelfder tijd werd de 1ste luit. *van Leersum* deerlijk en droevig gebrand, als ook een twaalftal Europeanen der 1ste comp. door het ontploffen eener mijn. Zij kwamen naakt en hartverscheurend om te zien in den kraton terug. De vijand koos ook hier het hazepad en liet vele dooden op het slagveld achter.

Doordien de troepen te veel vermoeid waren, om dadelijk verder te gaan, werd hun eenige uren rust gegund. Inmiddels bestookten de stoomschepen den versterkten kraton van den pangeran ratoe en nog eenige verder gelegene bentings. Omstreeks $11\frac{1}{2}$ uren waren deze batterijen geheel tot zwijgen gebragt, echter verliet de vijand hen niet. Om het ontvlugten dier personen te voorkomen, werd de *Onrust* en eene kruisboot boven de bentings op de rivier geposteerd. Des namiddags te 4 uren werden deze nog niet verlatene verschansingen ingenomen door den kapt. *van der Hucht*, die tot aan den kraton met orde en bedaardheid de achterhoede had aangevoerd. Al die versterkingen werden zonder noemenswaardigen tegenstand genomen, al de stukken naar beneden in de rivier geworpen of onbruikbaar gemaakt, even als de munitie.

Zoo was dan op één dag, dank zij het goede beleid der aanvoerders en het manmoedig gedrag der officieren en manschappen, *Djambi* gevallen. Voor het dalen der zon van den 6den Sept. was de kraton en al zijne versterkingen in onze magt, terwijl aan de overzijde der rivier door de bevolking, reeds omstreeks 11 uren voor den middag, overal langs den oever Nederlandsche vlaggen waren geheschen.

Bij de verkenningen op den volgenden dag was alles rustig en allengs kwamen de vroegere bewoners der totaal leeggeloopene plaats schoorvoetend naar hunne woningen terug.

Het verlies aan de Nederlansche zijde bedraagt 4 dooden, 34 gekwetsten en 1 vermiste. Onder de gekwetsten zijn de 1ste luit. *van Leersum* en de luit. ter zee 2de kl. *W. Steffens*. (*Jav. Ct.*)

Samarang, 9 October. — Het in ons vorig nommer medegedeelde gerucht, omtrent te *Ambarawa* gedeserteerde Europesche militairen, is onjuist.

Slechts 3 Europesche militairen hadden zich verwijderd en door het medenemen van een compas, een paar pistolen met eenige weinige patronen zich tot eene eenigzins lange reis toegerust, doch zijn, een paar dagen later, door de bezwaren die hunne vlugt opleverde, uit eigen beweging in hun garnizoen teruggekeerd.

— Tot aanvulling van het de vorige week medegedeelde berigt omtrent den plaats gehad hebbenden brand, vermelden wij nog, dat zich daarbij mede loffelijk heeft onderscheiden de Brandspuitmeester *Verslift*.

— Op den 5den dezer, heeft een Inl. priester, met name Hadji Abdul Karim, een opvarende van een inlandsch vaartuig, afkomstig van *Koetei*, met name Pa-Dai, in een vlaag van dolzinnigheid (Amok) vermoord. De dader is, door tusschenkomst van den command. van het wachtschip, in handen der policie overgeleverd en bevindt zich thans in verzekerde bewaring.

— Bij gelegenheid van het, op den 2den dezer, des namiddags te 4 uren te *Kendal* los gebarsten onweder, is de jav. jongeling Sadiman, oud 16 jaren, zoon van den loerah van de dessa *Plosso Koelon*, gelegen in gemelde afdeeling, terwijl hij bezig was op het veld de karbouwen te weiden, zoodanig door den bliksem getroffen, dat men hem dood op de plaats heeft gevonden.

Bij de lijkschouwing heeft men ontwaard, dat de buik van den verslagene geheel was verzengd.

— Op Zaturdag den 2den dezer, is de bliksem geslagen in een inl. huis met pannen gedekt, staande in de kampong *Gendingan*, ten gevolge waarvan het dak er van is beschadigd; menschenlevens zijn hierbij niet te betreuren.

(*Sam. Ct.*)

Soerabaija, 4 October. Zaturdag avond, te half elf uren, is in dessa Koepang het huis van het kampongshoofd aldaar afgebrand.

De oorzaak van dezen brand is onbekend.

Soerabaija, 6 October. Zoo wij wel onderrigt zijn, zijn, ten gevolge der buitengewone hitte, twee flankeurs bij de Militaire wandeling op maandag jl. bezweken.

(*Soer. Ct.*)

Pasoeroean, 6 October. Als een vervolg en tevens tot rectificatie van het nieuwsberigt, voorkomende in ons vorig nommer namelijk het omverwaaijen van eene tabakschuur in de nabijheid van *Kendalpaijak*, strekt het volgende, ons door den Heer V. L. S. welwillend medegedeeld.

Het ongeluk heeft, in den namiddag van den 16den September jl plaats gehad, nabij de dessa *Toetoet*, in het district *Gondang Lezi*.

De s huur, toebehoorende aan den tabakscontractant te Malang, is op 100 voet na omvergewaaid, terwijl het staande gebleven gedeelte in onbruikbaren toestand verkeert. De schade is 't verlies der schuur; aan het product is die betrekkelijk gering. Er waren geene menschen in de loods, zoo als men ons berigt had.

(*Pas. N. bl.*)

NEDERLAND.

Particuliere Correspondentie.

(*Slot van ons vorig Nommer*).

Niet onopgemerkt mag ook blijven de quaestie omtrent onze suikerindustrie.

Sedert geruimen tijd wordt er, zoowel te Amsterdam als te Rotterdam, geklaagd over de vermindering van uitvoer van Nederlandsche geraffineerde suiker en schrijven de raffinadeurs die uitkomst uitsluitend toe aan de werking van onze suikerwet van 14 Julij 1855. Zij beweren dat, bij eene verpligte opbrengst van 2 millioen aan accijns, de afschrijving van *ƒ* 18,50 voor kandij en *ƒ* 16,50 voor melis en lompen te gering is; dat zij op die wijze de mededinging met de Belgische, Fransche en Engelsche raffinadeurs, die groote bescherming (afschrijvingspremie bij uitvoer) zouden genieten, onmogelijk wordt, tot groot nadeel hunner industrie. Een lid der eerste kamer, de heer *van Beeck Vollenhoven*, verklaarde den achteruitgang daaruit, dat de meerdere belasting hoofdzakelijk door de raffinadeurs is opgebragt gedurende de jaren, waarin de prijzen van de ruwe suiker zeer hoog waren, hetgeen z. i. ten gevolge had, dat de binnenlandsche consumtie, in stede van uitsluitend geraffineerde suiker te gebruiken, zich met de hoogere merken ruwe suiker of van Java of van Havana te vreden stelde, of in stede van de geraffineerde basterd-suiker, de mindere Java wali eiten of wel de zoogenaamde blonde Havana-sourten heeft genomen. De raffinadeurs werkten door, zij voerden zoo veel mogelijk uit, maar moesten toch de overponden in consumtie brengen, die daar de zoo even vermelde concurrentie der ruwe suiker ontmoetten, die wel ook accijns betalen, maar met geene kosten van fabrikage zijn belast.

Uit deze redenering schijnt te volgen, dat de ontwikkeling der suikerindustrie op Java in botsing komt met het belang der Nederlandsche raffinaderijen. Maar, werd destijds reeds teregt gevraagd: kan dit door meerdere premie geweerd worden? Nog andere vragen werden in het begin des jaars, toen de quaestie aan de orde was, gedaan, en het Amsterdamsche *Handelsblad* heeft destijds eene reeks zeer belangrijke en zaakkundige artikelen over dit onderwerp geleverd.

Maar ééne hoofdvraag bleef nog onbeslist en zij toch moest van veel invloed zijn op het oordeel, of aan de werking der accijnswet, d. i. van het daarbij bepaalde rendement en de afschrijvingssommen, de achteruitgang te wijten was?

Dat er achteruitgang was bleek duidelijk. Met cijfers werd beweze., dat onze uitvoeren naar Noord-Duitschland en Rusland, alsmede naar Frankrijk, aanzienlijk waren verminderd, hetgeen wel grootendeels zal toeteschrijven zijn aan de toeneming der beetwortel-indus... Het was ook gebleken, dat Engeland, van 1848—1... de aanzienlijkste onzer afzetmarkten, in 1856 ... eene vermindering aantoonde van c. 8 mill. pond... genover deze verminderingen stond echter eene ... evenredige vergrooting in Zuidelijk Europa, eene ... digheid van te meer gewigt, omdat juist over ... van debouchés in de Middell. zee geklaagd werd ... een gevolg der concurrentie van sterker geprote... raffinaderijen.

Opmerkelijk was het tevens, bij het veld winnen ... die klagte, dat juist de Franschen erkenden niet ... Holl. raffinaderijen te kunnen concurreren en zij als ... beeld daarvan juist de Middell. zee aanvoerden, we... o. a. bleek, dat, terwijl Frankrijk aan Turkye, Oost... Napels, Sardinië en de Pausel. staten te zamen ... had geleverd 13.737.000 kilo, Nederland (minder ... schermd in zijne wetgeving en ook voor de vracht ... na teeliger conditie dan Marseille) had afgeleverd 23,60... kilo (zonder inbegrip nog van de Pausel. staten, die ... tabel niet opgegeven waren). Ongetwijfeld echter ... op de vermindering der Fransche uitvoeren invloed ... de druivenziekte der laatste jaren en het verbod ... graan te stoken, waardoor de beetwortelsuiker fa... in Frankrijk geruimen tijd betere rekening vonden, ... tijdelijk als branderijen te werken.

Terwijl nu de vorige Minister van financiën, de ... *Vrolik*, die de wet van 1855 heeft tot stand ge... de toezegging gedaan heeft, om haar te veranderen, ... neer werkelijk blijkt, dat zij tot den achteruitgang ... raffinaderijen bijdraagt, komt ook het verslag der k... van koophandel en fabrieken van Rotterdam, ... vermelding der verminderde uitvoeren van Ned. ... suiker. Daarin wordt gezegd: « De toestand der N... suikerraffinaderijen, en zoo ook der hier gevestigde, ... zeer deze laatste betrekkelijk veel hebben gewerkt, ... niet gunstig. Het lijdt geen twijfel, dat dit bedrijf ... zoo door omvang van kapitalen als door goede inrig... der fabrieken, volkomen in staat is met den vreemde... wedijveren; de groote markt onzer koloniale suiker ... sommige andere omstandigheden verklaren bovendien ... bestaan dezer industrie, welke zich in het algemeen ... groote zeehavens vestigt, doch onderscheiden oo... hebben op haar in het afgeloopen jaar nadeelig gew... In de eerste plaats de zeer hooge prijzen, waarop de ... suiker werd gebragt, welke in de vreemde kolonien ... danig klommen, dat zij noodwendig moesten afschr... belangrijke hoeveelheden aan te voeren, terwijl ... inkoopen, in het midden des jaars gedaan, later aan... lijk moest worden verloren. De uitvoer van geraffi... naar de Middellandsche zee was beduidend minder ... in 1856; daarentegen was de uitvoer naar Engeland ... malen meer dan in het genoemde jaar. Deze su... van daar ten deele weder naar de Middellandsche zee ... scheept.

Daar tegenover, of beter gezegd *daarnaast*, zijn ... middels enige andere bijzonderheden bekend gewor... die veel kunnen bijdragen tot toelichting der v... het Nederland alleen is, dat die vermindering van ... heeft geleden, waaruit dan veel versterking zou k... geput worden voor het beweren, dat althans over ... het bewijs geleverd is, dat onze suikerwet de concu... met andere raffinerende staten onmogelijk maakt? ... wat blijkt nu uit de consulaire berigten? Er blijkt ... in 1857 de overige rijken wel degelijk in den ach... uitgang der uitvoeren hebben gedeeld en dat eene ... deeling der Nederlandsche industrie, door de met ho... premie bevoorregte uitvoer-staten, geenszins blijkt. ... ja, algemeene vermindering van aanvoer in de have... Midd. zee van circa 40 pCt. in vergelijking met ... maar daarin hebben geleden de afzet van Frankrijk 30 ... Nederland evenzeer 30 pCt. en Belgie 79 pCt., ... ons land, deelende in den algemeenen achteruitgang, ... ook toeteschrijven aan de algemeene overvoering ... markten, ten gevolge van den overspannen speculatie ... der laatste jaren, (waarop nu de reactie volgt) echter ... over zijne concurrenten niets verloren heeft, terwijl ... gendeel speciaal Belgie, dat zich zeer de uitbreiding ... zijn debouché in de Middell. zee toelegt, onein... achteruitging. Ook andere consulaire berigten van T... vermelden geenszins de overmagt der Fransche ... suikers boven de onze. Dat alles te zamen gen... wettigt dus allezins de meening, dat er geen genoe... grond bestaat, om vooralsnog aan te nemen, dat ... derlandsche wetgeving oorzaak zou, zijn dat onze r... derijen niet met vreemde, meer beschermde, zouden ... nen concurreren.

Van veel invloed evenwel op de toekomst van ... raffinaderijen zal kunnen zijn de voortgaande vol... der suikerfabrikage op Java, en daartegen baat ... scherming, hoe groot, ook niet, en wij herinneren ... nog levendig het gezegde van den heer v. Ryckev... president van de kamer van kooph. en fabrie... Rotterdam, als lid der eerste kamer bij de d... over de wet van 1855, gebezigd en die wel waardig ... hier, bij de bespreking der quaestie, nog eens ge... te worden. Hij zeide: Op nog een ander punt ... mijne heeren, uwe aandacht vestigen. De heeren W... en zoon hebben bij herhaling gewezen op de ... concurrentie van de Java-suiker; zij hebben aange... dat de java-suiker meer en meer verbeterd werd, ... de betere soorten, de hoogere nommers, als he... geraffineerd kunnen genoemd worden. Die conc... wordt dus gevaarlijk, wanneer zij de consumtie ... hier te lande zoude willen opdrijven, want daa... hun de protectie niet in ons tarief tegen den in... geraffineerde suiker; men kan die zoogenaamde ... suiker ter concurrentie in voeren, mits betalende de ... Maar dat doet zien hoe precair, ook zonder eenige ... andering in onze wetgeving, de toestand onzer raffina... is. Het is toch niet te verwachten, niet te ver...

Nederlandsche wetgever de betere fabricatie in Indië op eene of andere wijze zou te, engaan; veeleer te verwachten en te wenschen, dat die betere fabricatie ook in West-Indië meer en meer in zwang kome, en natuurlijk de concurrentie van hier te lande de suiker verminderen, maar het zou tevens een middel kunnen zijn, om in de gevreesde nadeelen voor den handel naar Italie en andere landen te gemoet te komen.

Nog een woord over eene inrigting, naauw aan de belangen en behoeften onzer overzeesche bezittingen.

Het te 's Hage gevestigde *Indisch Genootschap* heeft onlangs weder eene algemeene vergadering gehouden, waarin het bestuurs-verslag over 1857 werd uitgebragt. Hoewel dat genootschap in Indië zeer zeker, en van een goede zijde bekend staat, is het welligt toch niet overbodig aan de vermelding van zijn werkkring gedurende 1857 een woord vooraf te doen gaan omtrent oprigting, doel en verderen voortgang, en zulks uit officiele bronnen.

Bij de oprigten van het Indisch Genootschap in Mei 1854 werden in een tijd van onzekerheid en spanning over de beginselen van bestuur, door de wetgevende magt voor de kolonien vast te stellen. In de eerste oogenblikken bestond er geene voldoende afgebakende rigting en was men niet genoeg doordrongen, dat eene wetenschappelijke strekking voornamelijk bedoeld werd. Het bestuur beijverde zich, om deze bedoeling meer en meer op den voorgrond te brengen. Het handelen zou hoofdzakelijk bestaan in het aanleggen en bijhouden van eene de bezittingen omvattende bibliotheek van de vroegste tijden, het aanleggen van beredenerende registers daarvan, onderzoeken van die werken. De geschriften van het genootschap zouden behelzen al wat allengs het onderwerp van onderzoek zijn zou, al wat in de bijeenkomsten des genootschaps over algemeene koloniale vraagstukken zou gesproken worden; al wat bovendien in den vorm van bijdragen zou geleverd worden, waaronder ook gerangschikt werden uitgewerkte levensschetsen van mannen, die in de Indische geschiedenis een naam verworven hadden. En, om vrij te blijven van persoonlijke ten en van aanvallen op individuele sprekers of schrijvers, die vooral op wetenschappelijk terrein min voegzaam zijn, besloot men, uit overmaat van voorzigtigheid, om de namen in de handelingen en geschriften des genootschaps niet te noemen, althans niet in de eerste tijden. Later is men hierop teruggekomen, zonder dat het noemen der sprekers in het verslag van het verhandelde eenige ongelegenheid heeft opgeleverd. Nadat de instelling een jaar had bestaan, meende het bestuur, dat er nog tijd vereischt werd om hare werk en strekking te doen waarderen.

In 1856 werd er bij hernieuwing op gewezen, dat het genootschap zich onthield van deelneming aan openbare polemiek, betreffende de handelingen van het bestuur der kolonien; dat het, ofschoon algemeene vraagstukken tot onderwerp makende van vrije uiting van gedachten, vasthouden aan het gekozen onzijdig standpunt; dat geen voorkeur geschonken werd aan bijzondere beginselen of rigtingen, met het oogmerk om tot eene politieke partij te behooren. Die beginselen, dat uitgangspunt als 't ware, werden in eene algemeene vergadering nadrukkelijk goedgekeurd, zoodat, naar het oordeel van het bestuur, men thans zeer te regt, meer en meer de overtuiging moet zien vallen, dat het Indisch Genootschap, bij verdere ontwikkeling op dien voet, eene duurzame plaats zal innemen in de rij der openbare nuttige instellingen hier te lande aan de Nederlandsche kolonien en bezittingen toegewijd, uit het oogpunt van geschiedenis, wetenschap en algemeene welvaart. Men wilde dan ook de voortbrengselen der drukpers ten aanzien der kolonien, thans sedert meer dan twee en een halve eeuw verspreid en grootendeels zeer weinig bekend, ja vergeten, vereenigen en algemeen toegankelijk doen worden, rangschikken en voor raadpleging geschikt maken; voor den geschiedschrijver de bron scheppen om uit te putten, het middel daarstellen voor den onderzoekenden man, om, ten aanzien der Nederlandsche kolonien, kennis te verzamelen en te verspreiden, naar het beginsel, tegelijk devies van het genootschap, dat *onderzoek* leidt tot *waarheid*. Het genootschap heeft zich op die wijze tot taak gesteld, om de Indische litteratuur te concentreren en te doen werken tot vermeerdering van kennis, tot opwekking en ondersteuning van belangstelling, tot aanbieding van gelegenheid tot gedachtenwisseling.

Dit oogmerk nu is niet buiten merkbaren invloed gebleven. Van daar de toeneming van het getal leden in 1855 van 58 tot 79 in 1858. Ontwijfelbaar is het hoveral wenschelijk, dat in Nederland zelf nog meer leden toetreden, maar dit schijnt nu verder aan den tijd en aan meer krachtige medewerking van de leden des genootschaps te worden overgelaten.

In de kolonien wordt beproefd het stichten van afdeelingen. Wanneer dit met een gunstigen uitslag bekroond wordt, zal de vraag overwogen worden, of iets dergelijks in Nederland zal kunnen worden tot stand gebragt.

In de algemeene vergaderingen van 1857 zijn de volgende koloniale vraagstukken behandeld 1°. de kolonisatie van Europeanen in Ned. Indië; 2°. de voor- en nadeelen van het Chineesche element in Ned. Indië; 3° het stelsel van deportatie van misdadigers naar Ned. Indië, terwijl later in de gedrukte Handelingen van het Genootschap mede is opgenomen eene bijdrage van den heer Hasselman over de opium-pacht op Java en, in de jongste aflevering, eene memorie over hetzelfde onderwerp van den heer Cantervisscher en de daarop gevolgde gedachtenwisseling; waarvan de conclusie was, dat algemeen werd ingestemd, dat het aanwenden van krachtige middelen, om het opiumgebruik op Java tegen te gaan, in beide de bijdragen bedoeld, de aandacht en ernstige overweging der regering wel niet zal ontgaan en dat de zaak ongetwijfeld ook nader ter sprake zal komen bij de staten-generaal, nu, door de bedoelde bijdragen, op nieuw en uit velerlei gezigtspunten dit groote kwaad in zijne geheele uitgestrektheid in het licht is gesteld.

ENGELAND.

Londen, 23 *Augustus*. Heden namiddag zijn de depêches bekend geworden, door de koningin aan den president der Vereenigde Staten en door dezen wederkeerig aan de koningin gezonden.

„De koningin van Groot-Brittannië en Ierland aan den president der Vereenigde Staten van Noord-Amerika. — De koningin wenscht den president geluk met de voltooijing van dit groot internationaal werk, in 'twelk de koningin het innigst belang heeft gesteld. De koningin is overtuigd, dat de president met haar zamenstemme in de vurige hoop, dat de electrische kabel, die nu Groot-Brittannië met de Vereenigde Staten zamensnoert, zal blijken een schakel te meer in de keten, die de beide natiën verbindt, wier vriendschap gegrond is op haar gemeenschappelijk belang en wederkeerige achting. Het strekt der koningin tot groot genoegen, aldus direct met den president te spreken, en hem op nieuw te verzekeren van hare beste wenschen voor den voorspoed der Vereenigde Staten."

"De president der Vereenigde Staten aan H. M. Victoria, koningin van Groot-Brittannië en Ierland. Washington City. De president wenscht wederkeerig van harte geluk aan H. M. de koningin met de gewenschte slaging dezer groote internationale onderneming, voltooid door het vernuft, de wetenschap en de onbedwingbare geestkracht der beide landen. Het is eene zegepraal, te meer roemrijk, omdat zij verre meer nuttig is voor de menschheid, dan ooit door eenig overwinnaar op het slagveld werd bevochten. Moge de Atlantische Telegraaf, onder 's Hemels zegen, blijken een waarborg van voortdurenden vrede en vriendschap tusschen de verwante natiën, en het werktuig, door de Goddelijke Voorzienigheid bestemd, om Godsdienst, Beschaving, Vrijheid en Regt door heel de wereld te verspreiden. Zóó beschouwd, zullen niet alle volkeren der Christenheid van zelve zich vereenigen in de verklaring, dat deze Telegraaf steeds onzijdig zal zijn, en zijne mededeelingen, bij haren doorgang naar de plaatsen harer bestemming, geheiligd zullen worden geacht, zelfs te midden der vijandelijkheden!"

Get. James Buchanan.

TURKYE.

Uit Constantinopel wordt de aankomst van lord Stratford de Redcliffe in die stad gemeld. Tijdingen uit Bengasi van 29 Julij, aldaar ontvangen, houden in, dat daar van tijd tot tijd nieuwe gevallen van pest voorkomen.

— De tijding van den aanval der Montenegrijnen op Kolaschine en van hunne aldaar gepleegde wreedheden heeft te Constantinopel groote verontwaardiging opgewekt. De ministers kwamen dadelijk bijeen, om te beraadslagen over de maatregelen, die in de gegeven omstandigheden moesten genomen worden. Het voorstel om wraak te oefenen werd, hoewel door verscheidene leden van het cabinet krachtig ondersteund, niet aangenomen. Alleen werd bepaald dat, bijaldien zulk een feit zich mogt herhalen, de Porte zich voorbehield, de bedrijvers met de wapenen te straffen. Dezen keer zal de regering slechts eene genoegdoening en schadeloosstelling eischen voor de inwoners, die door den aanval der Montenegrijnen te lijden hadden. Voorts is overeengekomen, de genomen besluiten ter kennis van de vreemde mogendheden te brengen, bij circulaire, die aan de turksche diplomatieke agenten zal worden gezonden, en waarbij tevens de regering der europesche staten zullen worden opgeëischt, uitspraak te doen tusschen het gedrag van het ottomanische bewind en dat der Montenegrijnen.

Ingezonden Stukken.

Aan de Redactie van den Java-Bode.

Ik heb weinig te antwoorden op het stuk van den Heer Junghuhn, geplaatst in den Java-Bode van den 15 September 1858, no. 74.

Deze Heer heeft op het gebied der wetenschap een pad ingeslagen, waarop ik hem als fatsoenlijk man niet volgen kan, omdat mij daartoe de eerste vereischten ontbreken, namelijk, denkwijze en taal van een huurkoetsier.

Bij zoodanige inkleeding der polemiek, was het waarlijk wel noodig den alom vereerden naam van een A. von Humboldt aantehalen, en dan nog wel, wanneer de gebruikte of, beter, misbruikte aanhalingen in de zaak niets beslissen of afdoen.

Daarom zal ik mij evenwel noch het regt noch het genoegen laten ontnemen, om, ter geschikter plaats en tijd, uit de geschriften van den Heer Junghuhn aantewijzen, hoedanig het gesteld is met zijne liefde tot waarheid, met zijn gevoel tot regt en billijkheid tegen over voorgangers en tijdgenooten en met zijn eerbied voor de wetenschap.

Rogadjampie, 26 *September* 1858.

Heinrich Zollinger.

Straat Sunda Doorgezeild.

DATUM.	VLAG.	NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDER.	VAN.	DATUM.	NAAR
October 5	Nederlandsch....	Catharina Maria	A. van der Tak	Rotterdam.	24 Junij.	Batavia.
〃 8	Engelsch.........	Rozy en More	J. Thomas	Swan-River.	25 September.	Singapore.
〃 9	〃	Kenelworth	J. Thorn	〃	24 〃	〃
〃 —	Amerikaansch.	Napier	S. Kennedy.	New-York.	20 Julij.	〃
〃 —	Nederlandsch.	Maria Anna	T. Verschuur	Batavia.	8 October.	Hongkong.
〃 7	〃	Henriette Elisabeth Anna	A. Meijboom	〃	6 〃	Dordrecht.
〃 8	Engelsch.	Broomielan	P. Bligt	Port-Philip.	5 September.	Wijnkopersbaai.
〃 9	Nederlandsch	Jeannette en Cornelia	J. Verhooren	Batavia.	9 October.	Batavia.
〃 —	Engelsch.	Globe	D. Giletrest	Launceston.	4 September.	Schiedam.
〃 10	Amerikaansch.	Hathleen	J. Morble	op walvischvangst.		Batavia.
〃 —	Hamburgsch	Cézar Godefroy	N. Stortenbeeker.	Mauritius.	16 September.	〃
〃 —	Amerikaansch	C. C. Don	W. Houndlett	〃	4 〃	〃
〃 —	Engelsch	Loch Lomond	G. Morison	Londen.	2 Julij.	Singapore.

In lading liggende schepen te *Batavia*.

VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	BESTEMMING.	AGENTEN.
Nederlandsch........	bark	Gelderland*..........	D. Crap Hellingman.......	Japan..........	Haager & Schuurman.
	3 mast schoener	Adèle*..........	H. B. R. Janki..........	Manilla..........	
〃	bark	Alida Maria*..........	J. de Vries..........	Japan..........	〃
〃	〃	Maarten van Rossem*..........	P. F. Rijken..........	Pamanoekan..........	〃
〃	〃	Ardjoeno..........	J. F. A. Rapp..........	Samarang..........	〃
〃	schip	Prins Frederik der Nederlanden*..........	C. C. deWitt..........	Samarang en Soerabaija....	〃
〃	bark	Valparaiso*..........	H. A. Ellerman..........	....	〃
〃	〃	Catharina Maria..........	van der Tak..........	....	〃
〃	〃	Eersteling..........	Armstrong..........	....	
〃	〃	Graaf Dirk III..........	C. J. Rotgans..........	....	Schimmelpenninck & Co.
〃	〃	Generaal Michiels..........	P. G. Visser..........	....	〃
〃	〃	Adolf van Nassau..........	T. Meester..........	....	〃
〃	brik	St. Michael..........	Boswijk..........	....	〃
〃	bark	Julia*..........	A. van der Kolff..........	....	〃
〃	〃	Cortgene*..........	D. Dunlop..........	....	Reijnst & Vinje.
〃	〃	Alblasserdam..........	J. 'tHoen..........	....	Maclaine, Watson & Co.
〃	〃	Cornelis Smit*..........	R. Weidenaar..........	....	
〃	〃	Susanna en Elisabeth*..........	C. Ouwehand..........	....	〃
〃	〃	de Noordster..........	J. Luteijn..........	....	〃
〃	brik	Louisa..........	P. F. A. Antusch..........	Amsterdam..........	〃
〃	bark	Catharina Maria*..........	Schuchard..........	....	〃
〃	〃	Cheribon..........	W. J. Coers..........	....	Landberg, Besoet de Bie & Co.
〃	〃	Johanna Christina*..........	J. R. de Boer..........	....	〃
〃	〃	Jonge Jan..........	E. H. Pfeiffer..........	....	〃
〃	schip	President Plate..........	C. C. Hansen..........	....	〃
〃	〃	Johannes Lodewijk..........	A. H. van der Waal..........	....	〃
〃	〃	Noord Braband..........	H. R. Bok..........	....	〃
〃	〃	President van Rijckevorsel..........	C. Vermeij..........	....	〃
〃	〃	Hester Adiana..........	G. S. van Hees..........	Samarang en Soerabaija....	〃
〃	〃	Voorwaarts..........	G. F. Bus..........	....	〃
〃	bark	Jan van Brakel*..........	C. Verhey..........	....	van Ommeren, Rueb & Co.
〃	〃	Elisa Susanna..........	van Boven..........	Soerabaija..........	〃
〃	schip	Vooruit..........	W. C. Kool..........	....	〃
〃	bark	Grondwet*..........	T. C. Kamminga..........	....	〃
〃	〃	Vice Admiraal Gobius..........	A. A. van der Linden.....	Soerabaija..........	〃
〃	〃	Theodora Mathilda..........	D. Boelhouwer..........	Soerabaija..........	Paine, Stricker & Co.
〃	〃	Willem Daniel..........	T. de Meester..........	Soerabaija..........	〃
〃	schip	Walvisch..........	Schut..........	Samarang..........	〃
〃	〃	Margaretha Johanna..........	Wassenaar..........	Soerabaija..........	〃
〃	〃	Vijf Gebroeders..........	G. J. Teensma..........	....	
〃	〃	Neptunus*..........	P. Schuurman..........	....	B. Kopersmit & Co.
〃	brik	Jeannette..........	Visser..........	....	〃
〃	bark	Wilhelmina Lucia*..........	G. Poolman..........	....	〃
〃	〃	Vriendentrouw*..........	Grevelink..........	....	〃
〃	schip	Nieuw Holland..........	Tuk..........	....	〃
〃	〃	Louise*..........	P. Buijs Jr..........	Samarang..........	〃
〃	〃	Oceaan..........	E. Poestkoke..........	....	〃
〃	bark	Waterloo*..........	D. Duinker..........	Patjitan..........	〃
〃	〃	Karel en Henricus..........	A. van der Geer..........	....	Dümmler & Co.
〃	〃	Nederland en Oranje..........	L. F. van Ruijven..........	Soerabaija..........	〃
〃	〃	Abel Tasman*..........	J. R. Rijken..........	....	de Weerdt, Buijl & Co.
〃	〃	H. Vincentius van Paulo..........	K. H. de Groot..........	Tjilatjap via Soerabaija.....	〃
〃	〃	d'Elmina..........	Teeugs..........	....	J. Cezard & Co.
〃	〃	Diligentia..........	Bentveldt..........	Soerabaija..........	〃
〃	〃	Allegonda Jacoba..........	Deurholtz..........	....	〃
〃	〃	Odilia Margaretha..........	Hazelhoff..........	....	〃
〃	schip	Admiraal van Kinsbergen..........	van der Putte..........	....	〃
〃	〃	Jacob Roggeveen..........	Vos van Marken..........	Samarang..........	〃
〃	〃	Willem de Eerste..........	T. J. Niedfeld..........	....	〃
〃	〃	Delft..........	van Geelkerken..........	....	〃
〃	〃	Nova Zembla..........	A. J. B. Hordijk..........	Rotterdam..........	〃
Nederl. Ind..........	bark	Marianne Antoinette*..........	J. Winter..........	Samarang..........	B. Kopersmit & Co.
〃	〃	Ellen*..........	Wentholt..........	Samarang..........	〃
〃	〃	Sara Eleonora*..........	D. Schuijmer..........	Samarang..........	Castaletta & Co.
〃	〃	Said Maskoer*..........	Hadjie Achmat..........	Samarang..........	Buijs, Jacobsen & Co.
〃	〃	Atatoor Rachman*..........	Bahasoan..........	〃	〃
〃	schoener	Julie*..........	Moh. Alie..........	....	〃
〃	brik	Radatool Djaina*..........	Hadjie Moh. Said..........	....	〃
〃	bark	Menado*..........	Hadjie Senal..........	....	〃
〃	〃	Alnoer*..........	Said Aijdroes..........	Samarang..........	〃
〃	schip	Katroneda*..........	Sarief Abdul Rachman....	Soerabaija..........	〃
〃	schoener	Sumatra*..........	Moesa..........	....	〃
〃	bark	Salma Banjermassing*..........	Jamain..........	....	〃
〃	〃	Fathol Madjiet*..........	Said Aloewie Segaf..........	....	B. J. Jacobs.
〃	〃	Aboel Hair*..........	Sech bin Yacoep..........	Soerabaija..........	〃
〃	〃	Lachmadie*..........	Said Alhabassij..........	Indramaijo..........	〃
〃	brik	Soedul Barie*..........	Said bin Salim..........	....	〃
〃	schoener	Sohotdin*..........	Said Achmat..........	Indramaijoe en Cheribon...	〃
〃	schip	Al Osmanie*..........	Sech Salim Basaid..........	Singapore..........	〃
〃	〃	Gertrude*..........	Söbels..........	Samanap..........	Paine Stricker & Co.
Engelsch..........	schoener	Alice Marten*..........	Starres..........	....	Hunter, Houghton & Co.
〃	bark	Norwood*..........	T. Bristow..........	China..........	Maclaine, Watson & Co.
〃	schip	Storm Queen*..........	A. Crombie..........	....	〃
Bremer..........	〃	Island*..........	Wallace..........	Holland..........	Busing, Schröder & Co.
〃	〃	Humboldt*..........	Schierenberg..........	Bremen..........	C. Bahre & G. Kinder.
Belgie..........	〃	Philotaxe*..........	Weisen..........	....	J. Cezard & Co.
Fransch..........	bark	Gil Blas*..........	Bezet..........	....	〃
Amerikaansch..........	schip	Ocean Rove..........	Pickering..........	....	Paine, Stricker & Co.
Zweedsch..........	bark	Caroline*..........	S. Hihtman..........	....	Pitcairn, Syme & Co.
〃	〃	Robert Dickson*..........	R. Hjarpe..........	....	〃
Nieuw Granada..........	brik	Colibri*..........	Kier..........	....	C. Bahre & G. Kinder.
Pruisch..........	bark	Ida Mathilda*..........	Gronow..........	....	〃
Hamburg..........	schoener	Helene*..........	Range..........	....	〃
Balisch..........	〃	Ardjoeno*..........	Sariedja..........	Balie Bandong..........	The Borneo Comp. Limited.

De Particuliere schepen zijn aangeduid met een *.

Aangekomen schepen te Batavia.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN	GEZAGVOERDER.	VAN		AGENTEN.
October	9	Nederlandsch	bark	Catharina Maria	A. van der Tak	Rotterdam.	23 Junij	Hueber & Schuurman.
„	—	„	„	Jonge Jan	J. H. Pfeiffer	„	31 Mei	Landberg, Bezoet de Bie & Co.
„	—	Ned. Indisch	„	Cornea	Kamaloedin	Bandjermassing.	28 Sept.	Buijs, Jacobsen & Co.
„	—	„	„	Pogoan Zephijr	Tjoa Tjing Tjoan	Palembang.	21 „	„
„	—	Nederlandsch	schip	Kortenaar	A. Glazener	Panaroekan.	8 Oct.	J. Cezard & Co.
„	—	Ned. Indisch	bark	Faidoel Rachman	Said Achmat	Singapore.	28 Sept.	Buijs, Jacobsen & Co.
„	11	Nederlandsch	„	Johanna Geertruida	P. Fiens	Panaroekan.	9 Oct.	Maclaine, Watson & Co.
„	—	Ned. Indisch	„	Fathul Nassar	Said Segaf	Banka.	11 Sept.	Buijs, Jacobsen & Co.
„	—	„	schoener	Sohotdin	Said Achmat	Cheribon.	22 „	B. J. Jacobs.
„	—	Nederlandsch	bark	Phoebus	J. G. de Roever. qq.	„	8 Oct.	Paine, Stricker & Co.
„	—	Engelsch	schoener	Harriet	J. C. Ross	Cocos Eiland.	8 „	Adam & Co.
„	—	Nederlandsch	bark	Louis Meijer	G. Hazewinkel	Rotterdam.	7 Julij	Landberg, Bezoet de Bie & Co.
„	—	„	schip	Johannes Lodewijk	A. H. van der Waal	„	— „	„
„	—	„	„	President Plate	C. C. Hansen	„	9 „	„
„	—	„	bark	Jeannette	Visser	Samarang.	8 Oct.	B. Kopersmit & Co.
„	—	Engelsch	„	Globe	D. Gileteus	Launceston.	4 Sept.	Pitcairn, Syme & Co.
„	—	Fransch	schip	Jessore	J. Gachet	Soerabaija.	7 Oct.	J. Cezard & Co.
„	12	Nederlandsch	bark	De Stad Nijmegen	H. P. Cruijs	Amsterdam.		Landberg, Bezoet de Bie & Co.
„	—	Engelsch	„	William Simpson	J. Splatt	Samarang.	8 Oct.	Martin, Dyce & Co.
„	—	Ned. Indisch	brik	Pasekan		Pecalongan.		Gezagvoerder.
„	—	„	bark	Banalgair	Said Assegaf	Bantam.	11 Oct.	B. J. Jacobs.

Vertrokken schepen van Batavia.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	NAAR
October	10	Nederlandsch	bark	Kim Tianhoat	Lim Sikeng	Banjermassing
„	—	„	stooms.	Koningin der Nederlanden	E. Lewis	Singapore.
„	—	„	„	Samarang Packet	J. F. Scheel	Samarang
„	11	Nederlandsch	schip	Metalen Kruis	J. P. Zwurdeeg	Padang
„	—	„	bark	Maarten van Rossem	P. E. Rijken	Pamanoekan
„	—	Amerikaansch	schip	Nautilius	E. Elwell	Amerika via Padang
„	—	Nederlandsch	„	Admiraal de Ruijter	B. Köster	Golf van Perzie
„	12	Ned. Indisch	schoener	Pangeran Moh. Sah	Ardeseer	Padang en Bencoelen
„	13	Nederlandsch	bark	Almelo	H. P. Grönbeck	Soerabaija
„	—	Ned. Indisch	schoener	Indramaijo	Tan Tjiangirian	Palembang

Aangekomen schepen te *Makasser.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.		GEZAGV.	VAN
Aug.	5	Z. M.	stooms.	Amsterdam	komm.	Mathijssen	Sumbawa
„	7	N. I.	bark	Banalheir		Sech Segaf	Batavia
„	—	Eng.	brik	Alice		Le Frase	Balie Badong
„	9	Ned.	bark	Admiraal Piet Hein		L. Hazewinkel	Macao
„	10	N. I.	schoen.	Maria		Ong Tjiesie	Ampenan
„	13	„	stooms.	Macasser		Schmidt	Timor
„	16	Z. M.	stooms.	Samarang	komm.	G. Lambert	Palas
„	17	„	sch. br.	Sylph	komm.	Pilaar	Koetij
„	21	Hanov.	brik	Stade		J. Rieper	Singapore
„	—	Eng.	bark	Staterman		Henry Banset	Ampenan
„	22	N. I.	brik	Antoinettte		T. Chasteau	Grissee
„	23	„	„	Daija		La Bevette	Koetei
„	24	„	„	L'Esperance		Valberg	Soerabaija
„	—	„	schoen.	Johanna Catharina		A. Sesinkclee	Amboina

Aangekomen schepen te *Amboina.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Aug.	3	N. I.	stooms.	Macasser	Schmidt	Batavia
„	4	„	sch. br.	Jahanna Catharina	Sesin Clee	Ternate
„	5	„	schoen.	Delly	Berendhuijzen	Soerabaija
„	7	„	„	Ambon	D. Pattyapon	Saparoea
„	13	„	brik	Marzoek	Sech Bagawie	„
„	22	Ned.	bark	Pictura	W. Vogel	Soer. ov. Band
„	28	N. I.	schoen.	Delly	Berendhuijsen	Haroeko

Vertrokken schepen van *Amboina.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Aug.	3	N. I.	stooms.	Macasser	Schmidt	Batavia
„	7	„	schoen.	Mangole	Lie Tjongloug	Ternate
„	8	„	bark	Atiat Toolbarie	SechBahawaris	Soerabaija
„	9	„	schoen.	Ambon	D. Patjapon	Timor Delly
„	28	„	„	Johanna Catharina	Sesin Clee	Macasser
„	30	Ned.	bark	Pictura	W. Vogel	Menado

HANDELSBERIGTEN.

De Heeren Leonard L. Jacobson te Rotterdam, melden in hunne circulaire van den 13den dezer maand, het navolgende: (*extract*).

De Najaars-Koffij-Veiling der Nederl. Handel-Maatsch. zal bestaan uit 701,118 balen, en gehouden worden te Rotterdam op 1 September aanstaande, des morgens te 10 uren.

Wanneer wij bij eene ophanden zijnde Koffij-Veiling van ruim 700,000 balen eene gunstige toekomst voorspellen, dan is het noodzakelijk de redenen daarvoor kenbaar te maken.

Ons bij daadzaken bepalende, zoo zien wij, dat de aanvoeren op de zes Hoofdmarkten van Europa van 1 Januarij tot 1 Augustus bedragen hebben: 1857. 1,909.100 balen; 1858. 1,603,400 balen, dus eene vermindering van 305,700 balen; en dat de voorraad op 1 Augustus was: 1857. 1,179,200 balen; 1858. 1,323,300 balen, terwijl de prijs van goed ordinaire Java Koffij op dat tijdstip was: 1857. 42 cents; 1858. 31 à 32 cents, dus bij een voorraad van slechts 144,100 balen méér in 1858 dan in 1857, is de prijs thans ruim 10 cents lager. Die meerdere voorraad (met uitzondering van circa 32,500 balen in Engeland) bestaat alleen op onze markten en is in de aanstaande veiling begrepen.

Een ander belangrijk feit is, dat de berigten van Braziliën van 8 Julij thans eene bepaalde vermindering in den laatsten oogst constateren, zijnde de uitvoer geweest 1,727,000 balen tegen 2.426,000 balen in 1856/57. Er werd tevens algemeen bijgevoegd, dat men vermoedt, dat de Koffij-productie haar toppunt heeft bereikt, daar de slaven-invoer (vroeger jaarlijks 50,000 man) heeft opgehouden, terwijl de cultuur van levensbehoeften meerdere handen vereischt.

Ofschoon wij op een zoo verren afstand zelden een onbegrensd vertrouwen stellen in de berigten van goede of slechte Koffij-oogsten, zoo is de mindere oogst in Braziliën nu toch bewezen, terwijl wij niet onvermeld mogen laten, dat door de plaats gehad hebbende buitengewoon heete luchtsgesteldheid de Koffij-oogst op Java ook minder gunstig wordt voorspeld.

De mindere toevoer van Braziel Koffij in Europa heeft dan ook ten gevolge gehad, dat het prijsverschil tusschen de goed ordinaire Braziel, dat sedert langen tijd ongeveer 10 cents was, thans slechts 5 à 6 cents is.

Dat de behoefte aan Java Koffij in geheel Europa groot moet zijn, blijkt uit den tegenwoordigen kleinen voorraad op ceelen, van 24,470 balen tegen 52,257 balen in 1857, niettegenstaande de Voorjaars-Veiling van dit jaar circa 500,000 balen bedroeg en de grootste was, die wij gehad hebben. Wanneer er geene particuliere aanvoeren in den loop van dit jaar hadden plaats gehad, (die ca. 105,000 balen bedroegen, waarvan nog ca. 24,000 balen onverkocht) dan zouden er geene oude ceelen meer aanwezig zijn en de prijzen zich zeker hooger gesteld hebben.

De zuiversmakende vreemde soorten zijn steeds, als surrogaten onzer Java Koffij, in verhouding verkocht. Daar echter de voorraden daarvan aanzienlijk zijn verminderd en dientengevolge de prijzen gestegen, kunnen zij de Java Koffij op de tegenwoordige billijke prijzen niet vervangen.

Handelsberigt van China.

Hongkong, 11 *September* 1853.

THEE. De staten van uitvoer wijzen, wanneer zij vergeleken worden bij die van hetzelfde tijdstip van het vorige saizoen een te kort aan van 10,000,000 ℔ in den afscheep naar *Groot Brittanje* en van 4,000,000 ℔ in den afscheep naar de Vereenigde Staten. Eenige partijen nieuwe congo waren aangekomen, maar op verre na het grootste gedeelte bevindt zich op weg naar Canton, in afwachting dat de handel te dier plaatse heropend wordt. Te Shanghae waren sedert het vertrek der laatste mail eenige partijen Oopack congo's, die van veel grover blad zijn dan die van verleden jaar, aan de markt gebragt; 32 @ 35 thl*s*. werd voor deze gevraagd. Te Foochow waren houders ferm. De uitvoer in deze haven bedroeg 1,250,000 ℔ tegen 12,000,000 in hetzelfde tijdvak van verleden saizoen. Houders van Thee te Amoy verkoopen niet graag tegen bestaande prijzen. Slechts weinige Theeën zijn aan de markt, die voor den afscheep naar Groot Brittanje geschikt zijn.

RUWE ZIJDE. Te Shanghae hebben de inkoopen, sedert 1º. Julij 16,000 bn. bedragen tegen 25,000 in dezelfde tijdruimte van het laatste saizoen. De betrekkelijke goedkoopte der Taysaams had de aandacht der handelaren getrokken, zoodat de prijzen spoedig rezen. Fijne Tyatlees waren gezocht.

DROOGERIJEN. Naar *Cassia Lignea* is tegen $ 15 @ $ 18 veel vraag. Van *Cassia Olie* zijn eenige weinige picols tegen 3 $ 10 verkocht. De voorraad dezer olie is gering. *Anijs Olie* geniet @ $ 115 goede vraag. Dewijl er aan *Steranijs* en *Rabarber* gebrek is, hebben geene omzettingen daarin plaats gehad.

SUIKER. Te Hongkong en Macao zijn de prijzen voor witte $ 7. Voor donkerbruine Hanian 3 $ 50 @ $ 4 te Shanghae. Donkerbruin thls 3.2.0 @ 4.1.0. Witte thls. 5 @ thls. 7.

KAMFER. Geene transactien. Marktprijs 13 @ 50 nominaal.

ALUIN. Eenige vraag met geen voorraad.

Aanvoer.

BINDROTTING. Flaauw, behalve te Canton, waar ze eenige vraag geniet.

SAPANHOUT. Door den grooten voorraad onverkoopbaar.

PEPER (witte) is in prijs vooruitgegaan, terwijl *zwarte* goed te plaatsen is.

KATOENEN GARENS houden zich op de laatste noteringen staande; sedert de laatste mail hebben de verkoopen te Hongkong 650 en te Amoy 100 balen bedragen.

SHIRTINGS minder gewild, maar *Kains* ook minder in voorraad en fermer houding.

AMERIKAANSCHE GOEDEREN. De markt blijft haar levendig aanzien ten opzigte dezer goederen houden.

WOLLEN GOEDEREN. Er hebben veel omzettingen plaats gehad tegen verhoogde prijzen. De verkoopen, sedert het vertrek der laatste mail, bedroegen:

6800 ps. Long Ells.
2600 „ Spaansche strepen.
600 „ Camlets en
120 „ Lastings.

IJZER wordt te Shanghae tegen lage prijzen gewild en in *Lood* hebben eenige omzettingen plaats gevonden.

OPIUM. De markt voor dit artikel begint overal levendiger te staan. De noteringen te Shanghae zijn Patna thls. 520 @ 540. Malwa thls. 498.

RIJST. Hongkong en Macao. De handel bleef gesloten en de voorraad groot. Te Shanghae begon een levendige vraag te ontstaan en waren de noteringen

Siam. Thls. 1.5.0 @ thls. 1.7.0.
Java. „ 1.9.0 „ „ 2.1.0.
Bengal „ 2.0.0 „ „ 2.3.0.

Te Foochow was de prijs voor Java-Carga 2 $ @ 2 $ 25, te Amoy 1 $ 55 @ 1 $ 60.

GEZOUTEN VLEESCH $ 14 @ $ 16 ℘ vat. Puike Spek 16 $ @ 17 $.

MEEL. Fijne soorten $ 12 ℘ vat.

STEENKOLEN. Engelsche vinden gereedelijk koopers tot $ 10 @ $ 11.

KWIK wordt te Hongkong en Macao @ $ 63 en $ 64 genoteerd, te Amoy 67 $ met geen voorraad, te Shanghae geene vraag.

WISSELKOERS. Shanghae. Op Londen 6/m nazigt 5 s 11 d 1/2. op Calcutta 10 dagen n/z. 292 thls.

Hongkong tegen 26% disconto Mex. doll. 75 c. Foochow op Hongkong pari @ 1% beneden.

MARKTPRIJZEN.

te Batavia, den 13 October 1858.

Koffij, Java *f* 30,—
——— Padang *f* 30,—
Rijst, Indramaijoe met zakken, *f* 200,—.
——— witte Batavia 1ste kwaliteit, *f* 130,— @ *f* 150,—
——— „ „ 2de „ *f* 120,— @ *f* 130,—
——— Carga *f* 100,— @ *f* 115.—
Suiker, witte Nº. 16 *f* 17— @ *f* 17,50; niets ter markt.
Arak, *f* 50,— @ *f* 55,—;
Wisselkoers op Holland privat 6 maanden 100 pCt.
„ op Engeland, *f* 11,50 @ *f* 11,60 £.
Gouvernement geen papier.
Bevrachtingen. Zonder verandering.

te Samarang, den 6 October 1858.

Koffij, *f* 30,—
Suiker, Nº. 16. *f* 17,50 afgedaan.
Indigo, *f* 4,80 prima qual. afgedaan.
Koe-huiden, *f* 50.— ℘ kodie op levering geboden.
Buffel-huiden, *f* 50,— @ *f* 52,— ℘ kodie Idem.
Staart Peper, *f* 52,— geboden, ontbreekt.
Rijst ordinair wit, *f* 125.— @ *f* 130,— ℘ k. à 28 picol. zond. zak.
„ carga „ „ 110.— @ *f* 115,— idem.
Klapper Olie *f* 17.—
Katjang „ *f* 16,—
Rotting *f* 8,— @ *f* 9,— voor Bandjermassing.
Kadjang Matten, *f* 9.—
Wisselkoers op Holland 6/m. dato @ pari.

te Soerabaija, den 6 October 1858.

Suiker Nº. 16 ℘ picol *f* 17.— @ *f* 17,50.
Koffij ℘ picol, *f* 30,—
Rijst, (carga) ℘ koyang *f* 110,— @ *f* 115,—
„ (witte) „ „ *f* 135,— @ *f* 150,—
Koehuiden ℘ 100 stuks, *f* 200 @ *f* 250.
Arak. ℘ legger, *f* 50.— nominaal,
Klapper olie ℘ picol, *f* 17,—
Wisselkoers, 98 @ 100 %
Rotting, *f* 7,— @ *f* 8.—

te Pasoeroean, den 6 October 1858.

Suiker Nº. 16, *f* 17,— afgedaan.
Rijst, (witte) ℘ koyang *f* 150,—
Id. (carga) „ „ „ 130,—
Olie, (klapper) „ pic. „ 19—.
Id. (katjang) „ „ „ 17,—
Wisselkoers, @ 99 %.

Den 6den October, waren in de Gouvernements Pakhuizen afgeleverd uit den oogst van 1858.

Van de Fabriek.	Picols Suiker	
Wangoon Redjo.	8632-35	
Ardjoesarie.	7547-72	
Ardie Redjo.	8404-36	
Yosowilangoon.	6072-81	
De Hoop.	5672-71	
Djacatra Oost.	7580-61	
De Onderneming.	10917-14	
Wonoredjo.	6708-04	
Kloerahan.	10304-01	*a.*
De Goede Hoop.	6860-15	*a.*
Gaijam.	7617-24	
Becassie Oost.	7081-70	
Dankbaarheid.	6102-31	
Soekoredjo.	7500-11	*a.*
Kawisredjo.	8604-74	
Sarieredjo.	3000-32	*a.*
Pleret.	8891-38	
Te zamen	127,497-70 pic. Suiker	
	102,129-66 „ Koffij	

N. B. van de fabrieken met *a.* geteekend is de Gouv. levering afgeloopen.

Restant Producten in 's Lands Pakhuizen, te Pasoeroean den 6den October 1858.

79,133-60 pic. Suiker. oogst 1858.
91,200-66 „ Koffij. „ 1858.

Aan- en Uitvoer te Macasser *van den 2 Augustus tot en met den 24 September* 1858.

Van Croe per praauw.
170 pic. pareld'amour, 120 ps. paarlen, 120 do. triepangs, *f* 1500 rec. en koper, 1500 zilv. munt, 25 do. coralen, 1 do. vogelnestjes.

Van Sabestan per praauw.
10,000 ps. klappers, 8 pic. olie, 2 corg. kleedjes.

Van Timor per praauw.
190 pic. sandelhout, 23 do. was.

Van Singapore per Eng. schooner *Alma*, gez. Nicholls.
51 kn. en bn. lijnwaden, 26 do. garen, 11 pic. pareld'amour, 398 do. gambier, 22 do. peper, 5000 ps. paijongs, 12 do. loeen, 500 st. planken.

Van Saleijer per praauw.
2000 ps. klappers, 6 pic. olie.

Van Bongoe per praauw.
270 pic. triepangs. 105 do. was.

Van Batavia per Eng. bark *Ellen*, gez. Bing.
4 ka. glaswerk, 32 do. lijnwaden, 2 vn. verfwaren, 459 keld. arak, 50 kn. geweren, 6 bn. garen, 75 vs. provisien, 371 keld. genever, 2 kn. krämerijen, 100 krandj. tabak, 30 do. suiker, 35,000 dakpannen, 3 kn. diversen, 3 ks. naalden.

Van Saleijer per praauw.
29000 ps. klappers, 23 pic. olie. 50 do. katjang, 10 do. tabak.

Van Balie per praauw.
600 pic. rijst, 1 koij. katjang, 48 pic. kapas, 15 do. olie.

Van Barroe per praauw.
1 koij. triepangs, 2500 boss. rotting, 6 pic. verf.

Van Beeton per praauw.
80 pic. triepangs, 70 do. was.

Van de Moluccos per N. I. stoomb. *Ambon*, gez. Hugenholtz.
f 9705 recepissen, 14 ps. stofgoud.

Van de Moluccos per N. I. stoomb. *Macasser*, gez. Schmidt.
34 pic. noten. *f* 4190 rec. in koper, 14 ps. sp. matten.

Van Singapore per Eng. brik *Elise*, gez. Le Frase.
49 bn. garen, 13 kn. Eur. lijnwaden, 136,28 pic. gambier, 78 krandj. China tabak, 14 do. dadels.

Van Batavia per Hamb. bark *Christian*, gez. Hinden
3 kn. manufact., 2 do. koraaltjes

Van Timor per praauw.
40 pic. was, 7 do. haanpennen; 15 ks. vogelnestjes.

Van Bonthain per praauw.
473 pic. koffij, 22 do. aardappelen, 20 do. olie, *f* 220 rec.

Van Sumbawa per praauw.
400 pic. rijst, 20 do. kaneel, 5 do. koffij.

Van *Boengies* per praauw.
50 pic. triepangs, 2 koij. do. 10 pic. koffij, 11 do. was, 2 do.

Van Java per N. I. stoomb. *Macasser*, gez. Schmidt.
1 kt. Chin. kaarten, 120 krandj. suiker, 17 pic. en 10 pic. knoopen, 4 do. Inl. lijnwaden, 25 do. Eur. do. *f* 1000 recepissen

Van Kottee per N. I. brik *Dorya*, gez. La Vetten
13000 boss. rotting.

Van Kottee per praauw.
1500 boss. rotting.

Van Balie per praauw.
7500 ps. klappers, 60 pic. olie.

Van Kaielae per praauw.
7000 ps. klappers, 10 pic. olie, 2 koij. triepangs.

Van Soltoenkoe per praauw.
200 pic. triepangs.

Van Koetee per praauw.
3 koij. rotting.

Van Roeloegan per praauw.
2400 boss. rotting.

Van Bonthain per praauw.
330 pic. koffij, 30 do. aardapelen.

Van Java per N. I. brik *L'Esperance*, gez. Valberg.
48 pic. suiker, 10 kn. ruwe katoen, 100 keld. genever, 100 kn. misia, 37200 ps. dakpannen, 1000 do. pinangs.

Van Passer per praauw
5000 boss. rotting.

Van Bima per praauw.
290 pic. rijst, 80 do. tabak.

Van Ceram per praauw.
200 pic. noten, 8 do. misoa, *f* 500 rec.

Van Amboina per N. I. bark *Carolina Sophia*, gez. van
1200 pic. rijst, 10 do. koffij, 10 kn. thee, 3 do. lijnwaden, 100

Uitvoer.

Naar Mangarij per praauw.
6000 ps. parangs, 1 do. koperdraad, 30 doz. docken, 2 kn. buskruid, 1 kt. Eur. lijnwaden, 2 corg. stalenpannen, 5 bn. zilv. munt.

Naar Sumbawa per praauw.
2 koij. zout, 20 pic. do. 3500 ps. Inl. suiker, 13 kn. amfioen, 5

Naar Pare Pare per praauw.
2 kn. ongebl. katoen.

Naar Bonthain per praauw.
80 pic. gambier, *f* 1000 rec.

Naar Mandhar per praauw.
2 koij. zout, 1 do. rijst.

Naar Balie per praauw.
30 bn. amfioen, 5 kn. Eur. lijnwaden, 1 bl. wit garen. 10 do.

Naar Baroe per praauw.
koij. zout, 10,000 pic. bruine suiker, 1 corg. Eur. lijnwaden.

Naar Koetee per praauw.
1 koij. zout.

Naar Batavia per N. I. bark *Binal Hair*, gez. Said Aloewie
220 paarden.

Naar Balie per praauw.
24 kn. en bn. Eur. lijnwaden, 12 pic. garen, 3000 ps. rijstzakken, noten.

Naar Samarang per N. I. brik *Antoinette*, gez. Chasteau.
245,14 pic. was, 1 kt. koperwerk, 556 ps. wilde noten, 105 do. sandelhout, mosoi.

Naar de Moluccos per praauw.
320 pic. rijst, 450 do. zout.

Naar Mandhar per praauw.
6 koij. zout, 20 corg. Inl. lijnwaden.

Naar Singapore per praauw.
9 koij. en 750 pic. rijst, 4 do. karetten, 350 ks. do. 3600 pd. corg. kains en kleinigheden, 500 pic. koffij, 60 do. triepangs, 1 10 kn. kaijoe poetie olie, 4 koij. sagoe.

Naar Singapore per praauw.
129 pic. triepangs, 18,10 do. karetten, 235 do. vogelnesties, 3710 do. kn. kaijoe poetie olie, 100 pic. tabak, 10400 ps. sp. matten, 1111 70 do. gambier, 200 do. sagomeel, 1 do. kruid, 20 do. noten,

Naar Koetee per praauw.
8000 ps. klappers.

Naar Balie per praauw.
2 kn. gouddraad, 2 do. vogelnestjes, 12 bn. amfioen, 27 steil. kn. Eur. lijnwaden.

Naar Sumbawa per praauw.
1 kn. ongebl. katoen, 10 koij. zout, 1000 ps. bruine suiker, 6 garen, 230 st. en 15 corg. Eur. lijnwaden, 6 corg. Inl. do. werk.

Naar Singapore per Eng. schooner *Alma*, gez. Nicholls.
482 pic. pareld'amour, 660 do. koffij, 136 do. groene katjang.

Naar Koetee per N. I. bark *Menado*, gez. Hadjie Djenal.
4 koij. rijst.

Naar Koetee per Eng. bark *Ellen*, gez. Bing.
1 kt. amfioen, 100 pic. rijst, *f* 6000 zilv. munt.

Naar Ampenan via Soerabaija per N. I. schooner *Lamoerie*, gez. van Zuijlen.

Voor Ampenan.
9 kn. amfioen, 4 do. Eur. lijnwaden.

Voor Soerabaija.
40 pic. was, 800 do. wilde noten.

Naar Koetee per praauw.
30 koij. en 80 pic. zout, 500 ps. bruine suiker.

Naar Balie per praauw.
13 kn. lijnwaden, 446 ps. sp. matten.

Naar Java per N. I. stoomb. *Ambon*, gez. Hugenholtz.
f 4509 recepissen, 301,35 pic. noten, 64 do. was, 16 do. mosoi, 4 poetie olie.

Naar Java per N. I. stoomb. *Macasser*, gez. Schmidt.
f 28940 recepissen, 49,14 pic. was.

Naar Balie per N. I. schooner *Schamir*, gez. Ong Tjinsin.
10 kn. Eur. lijnwaden, 2 do. garen.

Aangekomen Passagiers te Batavia

van den 9den tot en met den 12den October 1858.

Met de Ned. bark Catharina Maria, kapt. A. van der Tak, de heer Ets van Rotterdam.

Met het Ned. schip Johanna en Geertruida, kapt. P. Fiens, de Kron met 3 kinderen en J. Niwland van Panaroekan.

Vertrokken Passagiers van Batavia

van den 9den tot en met den 12den October 1858.

Met Z. M. schroefkorvet Princes Amalia, kapt. luit. t/z. A. Z. E. de luitenant-generaal de Stuers en familie naar Singapore.

Met het Ned. Ind. stoomschip Koningin der Nederlanden, kapt. E. de hh. van Bloemen Waanders, Jhr. de Kock, graaf van Castelnau, talis, de heer en mevrouw Money, burggraaf Castelnau, de onder Oosterhout naar Muntok, Riouw en Singapore.

Met de Ned. Ind. schooner Pangeran Sah, gezagvoerder Adeseer, de S. W. Winter, naar Padang en Bencoelen.

CORRESPONDENTIE.

Men maakt ons opmerkzaam op den zeer toestand, waarin zich de weg langs kampong genover *Parapattan*, bevindt, alsmede op de digheid, dat er zich geen dijk of leuning langs bevindt en alzoo de schromelijkste ongelukken vreezen zijn.

Daar de bewoners van kampong *Kwitan*, gelijkelijk andere ingezetenen van Batavia, in de belasting paarden en wagens, de verponding enz. deelen, het ons voor, dat het niet in orde houden weg met de billijkheid strijdende is, en eene voorziening vordert.

In het belang van vele arme inwoners dezer plaats wenscht een Abonné van den *Java-Bode* middel van ons nieuwsblad, de aandacht van het selijk Bestuur te vestigen, op de omstandigheid veren munt, door den chineschen handelaar, van kleine artikelen, *thans alweder niet* in waarde wordt aangenomen, niettegenstaande ten gevolge van vele in de laatste tijden klagten, een verbod bestaat, dat men thans schijnt geten te zijn. (Red.

GEDRUKT BIJ H. M. VAN DORP TE BATAVIA.